

Briuselis, 2023 m. spalio 24 d.
(OR. en)

14280/23

POLMAR 53
POLGEN 145
POLMIL 271
CYBER 245
HYBRID 71
RELEX 1190
COMAR 41
MAR 125

MARE 23
JAI 1326
CSDP/PSDC 709
CFSP/PESC 1404
ENV 1137
PECHE 443
TRANS 422
PROCIV 70

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos išvados dėl peržiūrėtos ES jūrų saugumo strategijos (ESJSS) ir jos veiksmų plano

Delegacijoms priede pateikiamos pirmiau nurodytos Tarybos išvados, peržiūrėta ES jūrų saugumo strategija (ESJSS) ir jos veiksmų planas, kuriuos 2023 m. spalio 24 d. patvirtino Taryba (bendrieji reikalai).

TARYBOS IŠVADOS

dėl peržiūrėtos ES jūrų saugumo strategijos (ESJSS) ir jos veiksmų plano

Europos Sąjungos Taryba,

PRIMINDAMA:

- 2014 m. birželio 24 d. Europos Sąjungos jūrų saugumo strategiją¹ ir 2014 m. gruodžio 17 d. pirmąjį veiksmų planą²;
- 2018 m. birželio 26 d. Tarybos išvadas dėl Europos Sąjungos jūrų saugumo strategijos (ESJSS) veiksmų plano peržiūros³;
- 2021 m. birželio 22 d. Tarybos išvadas dėl jūrų saugumo⁴;
- 2022 m. gruodžio 13 d. Tarybos išvadas dėl tarptautinio vandenynų valdymo⁵;
- 2022 m. kovo 21 d. strateginį dokumentą „Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis. Europos Sąjungai, kuri gina savo piliečius, vertybes bei interesus ir prisideda prie tarptautinės taikos ir saugumo“⁶;
- 2023 m. kovo 10 d. Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bendrą komunikatą dėl ES jūrų saugumo strategijos ir jos veiksmų plano atnaujinimo „Patobulinta ES jūrų saugumo strategija kintančioms jūrų grėsmėms šalinti“⁷;

¹ Dok. 11205/14.

² Dok. 17002/14.

³ Dok. 10494/18.

⁴ Dok. 9946/21.

⁵ Dok. 15973/22.

⁶ Dok. 7371/22.

⁷ Dok. 7311/23 + ADD 1.

1. PATVIRTINA peržiūrėtą ES jūrų saugumo strategiją ir jos veiksmų planą, išdėstytus šių išvadų prieduose, kuriais pakeičiama nuo 2014 m. taikoma ES jūrų saugumo strategija ir nuo 2018 m. taikomas patikslintas veiksmų planas ir kurie grindžiami jų pasiekimais; ESJSS ir jos veiksmų planu siekiama stiprinti ES regioninį bei tarptautinį vaidmenį ir toliau apsaugoti ES prieigą prie jūrų srities, dėl kurios vis labiau varžomasi, visų pirma atsižvelgiant į Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pasekmes;
2. PRIMENA, kad nuo 2014 m. ES jūrų saugumo strategija ir veiksmų planas suteikia sistemą saugumo iššūkiams jūroje įveikti. Ši strategija paskatino glaudesnę civilinių ir karinių institucijų bendradarbiavimą, visų pirma keičiantis informacija. Ji padėjo skatinti taisyklėmis grindžiamą jūrų valdymą ir paskatino tarptautinį bendradarbiavimą. Šia strategija siekiama stiprinti ES autonomiją ir pajėgumus reaguoti į didėjančias grėsmes jūrų saugumui, taip pat apskritai didinti informuotumą apie jūrų sritį;
3. PABRĖŽIA, kad peržiūrėta ESJSS nustatoma sistema, pagal kurią ES gali imtis tolesnių veiksmų, kad apsaugotų savo interesus jūroje ir savo piliečius, vertybes ir ekonomiką, kartu propaguojant tarptautines taisykles ir visapusišką tarptautinių dokumentų, visų pirma Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (UNCLOS), laikymąsi;
4. AKCENTUOJA, kad ES ir jos valstybės narės peržiūrėtą ESJSS veiksmų planą įgyvendins pagal savo atitinkamas kompetencijas ir glaudžiai bendradarbiaudamos su bendramintėmis valstybėmis ir organizacijomis;

5. RAGINA visus įgyvendinančius subjektus, visų pirma valstybes nares, Komisiją ir vyriausiąjį įgaliotinį, glaudžiai bendradarbiauti ir, kai tinkama, su kitomis ES įstaigomis ir agentūromis, įgyvendinti strategiją ir jos veiksmų planą, remiantis ESJSS pasiekimais nuo 2014 m., užtikrinant nuoseklumą su kitomis ES sektorinėmis politikos kryptimis ir naudojant atitinkamas priemones ir politikos veiksmus, vadovaujantis bendromis Strateginio kelrodžio gairėmis; PRIMENA, kad veiksmų planas reguliariai peržiūrimas ir prireikus atnaujinamas;
6. RAGINA teikti tikslingas ir reguliarias veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitas, be kita ko, per Jūrų klausimų darbo grupę (ESJSS), kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos keistis geriausia praktika, taip pat didinamas informuotumas apie įgyvendinimo veiklą ir vykdoma su ja susijusi tolesnė veikla, stebima pažanga, vertinamos grėsmės bei iššūkiai ir šalinamos bet kokios spragos;
7. PRAŠO Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio pateikti Tarybai bendrą pažangos ataskaitą su valstybių narių pateikta informacija praėjus trejiems metams po to, kai Taryba patvirtins strategiją.

Peržiūrėta ES jūrų saugumo strategija

I. IVADAS

Jūrų saugumas yra gyvybiškai svarbus Europos Sąjungai (ES) ir jos valstybėms narėms. Kartu ES valstybės narės sudaro didžiausią bendrą išskirtinę ekonominę zoną pasaulyje. ES ekonomika labai priklauso nuo saugių ir apsaugotų vandenynų: daugiau kaip 80 % pasaulinės prekybos vyksta jūroje, maždaug du trečdaliai pasaulyje tiekiamos naftos ir dujų yra išgaunama jūroje arba transportuojama jūra¹ ir iki 99 % pasaulinių duomenų srautų perduodami povandeniniais kabeliais². Siekiant užtikrinti veiksmingą vandenynų valdymą, apsaugoti mūsų vandenynus bei jūrų dugną ir išnaudoti visą tvarios mėlynosios ekonomikos potencialą³, pasaulinė jūrų sritis turėtų būti apsaugota.

Nuo 2014 m. Europos Sąjungos jūrų saugumo strategija (ESJSS) ir veiksmų planas⁴ yra pagrindas, kuriuo remiamasi norint įveikti saugumo iššūkius jūroje. Ši strategija paskatino glaudesnę civilinių ir karinių institucijų bendradarbiavimą, visų pirma keičiantis informacija. Ji padėjo skatinti taisyklėmis grindžiamą jūrų valdymą ir paskatino tarptautinį bendradarbiavimą. Ją įgyvendinant sustiprinta ES autonomija ir gebėjimas reaguoti į grėsmes jūrų saugumui⁵.

Ši strategija grindžiama 2014 m. ESJSS ir ją pakeičia. Joje ir toliau vadovaujamasi 2014 m. ESJSS principais: tarpsektoriniu požiūriu, funkciniu vientisumu, tarptautinių taisyklių – tarptautinės teisės, žmogaus teisių ir demokratijos principų – laikymusi, visišku Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (UNCLOS) laikymusi ir jūrų sektoriaus daugiašališkumu.

¹ Dok. 10729/22.

² [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA\(2022\)702557_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA(2022)702557_EN.pdf)

³ Dok. 8810/21.

⁴ Dok. 11205/14 ir 10494/18.

⁵ Dok. 9946/21.

Šioje strategijoje ypač daug dėmesio skiriama kiekvienam Europos jūros baseinui ir jūros pabaseiniui, t. y. Atlanto vandenynui, Baltijos jūrai, Juodajai jūrai, Viduržemio jūrai, Šiaurės jūrai, Arkties vandenynui ir atokiausiems regionams⁶. Vis dėlto tai, kad jūrų saugumas bet kurioje pasaulio dalyje neišvengiamai daro poveikį ir likusiam pasauliui, reiškia, kad ES jūrų saugumo interesai apima visą pasaulį.

ES atlieka vis svarbesnį vaidmenį kaip pasaulinio jūrų saugumo užtikrintoja, vykdydama savo karinių jūrų pajėgų operacijas, pvz., ATALANTA⁷ ir IRINI⁸, įgyvendindama koordinuoto jūrinio buvimo (CMP)⁹ koncepciją, taip pat skatindama didinti informuotumą apie padėtį jūroje ir bendradarbiaudama su įvairiais išorės partneriais. Be to, „Copernicus“ jūrų ir sienų stebėjimo operacinės sistemos, kurias diegia Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA) ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX), atlieka kosminėmis technologijomis vykdomus stebėjimus, kuriais papildomos GALILEO palydovų navigacijos paslaugos.

Bendra strateginė aplinka smarkiai kinta. Atsižvelgiant į klimato krizę ir aplinkos būklės blogėjimą, tai, kad nuolat plėtojama įvairių formų neteisėta prekyba jūrų ištekliais ir jų grobstymas, įskaitant neteisėtą, nedeklaruojamą ir nereglamentuojamą (NNN) žvejybą, grėsmes ypatingos svarbos jūrų infrastruktūrai ir neteisėtos bei nepateisinamos Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą padarinius, ES, kaip tarptautinio saugumo užtikrintoja, turi imtis daugiau veiksmų.

⁶ ES jūrų sritis apima ES valstybių narių teritorinius vandenius, išskirtines ekonomines zonas ir kontinentinį šelfą, kaip apibrėžta 1982 m. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje, taip pat visus joje numatytus teisėtus vandenynų ir jūrų naudojimo būdus.

⁷ <https://eunavfor.eu/>

⁸ <https://www.operationirini.eu/>

⁹ Dok. 6256/22 ir 6255/22.

Remiantis 2022 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos patvirtintu ES saugumo ir gynybos strateginiu keliu¹⁰ ir 2023 m. kovo mėn. bendru komunikatu dėl jūrų saugumo¹¹, šia peržiūrėta ESJSS ir jos veiksmų planu siekiama reaguoti į tuos naujus iššūkius. Tai galimybė paskatinti tvarius jūrų saugumo problemų sprendimus. Tai taip pat galimybė toliau stiprinti ES ir jos valstybių narių vaidmenį tarptautiniu mastu ir toliau užtikrinti ES prieigą prie jūrų srities, dėl kurios vis labiau varžomasi.

Peržiūrėta ESJSS yra pagrindas, kuriuo remdamasi ES gali imtis tolesnių veiksmų, kad apsaugotų savo interesus jūroje, taip pat apsaugotų savo piliečius, vertybes ir ekonomiką. Siekiama skatinti tarptautinę taiką ir saugumą, taip pat apsaugoti laisvą prekybos srautą ir laivybos laisvę, kartu laikantis tvarumo principo ir saugant biologinę įvairovę. ES ir jos valstybės narės įgyvendins peržiūrėtą strategiją pagal savo atitinkamą kompetenciją.

II. KINTANČIOS IR DIDĖJANČIOS GRĖSMĖS JŪRŲ SAUGUMUI

Nuo 2014 m., kai buvo priimta Europos Sąjungos jūrų saugumo strategija, pasaulinėje geopolitinėje arenoje daug kas pasikeitė, todėl reikia imtis naujų ir efektyvesnių veiksmų. ES grėsmių analizė rodo, kad ES susiduria su didėjančiomis grėsmėmis ir iššūkiais, taip pat ir jūrų srityje¹². Didėja strateginė konkurencija dėl valdžios ir išteklių. Grėsmės tampa vis sudėtingesnės ir vis labiau daugiasluoksnės – kai kurios valstybės siekia iš naujo apibrėžti pagrindinius taisyklėmis grindžiamos daugiašalės tvarkos principus, be kita ko, pažeisdamos nacionalinį suverenitetą ir sienas ir vykdydamos kitus revizionistinius veiksmus, pavyzdžiui, veiksmus, kuriais pažeidžiama laivybos laisvė, ir jūrinius reikalavimus, kurie prieštarauja tarptautinei teisei, visų pirma UNCLOS. Rusija savo nepateisinama ir neišprovokuota karine agresija prieš Ukrainą grąžino į Europą karą. Tai esminis Europos strateginės aplinkos pokytis, darantis neigiamą šalutinį poveikį jūrų saugumui ir Europos ekonomikai, turintis įtakos Europos piliečiams ir įmonėms.

¹⁰ Strateginis kelrodis, dok. 7371/22.

¹¹ Dok. 7311/23 + ADD 1.

¹² ES grėsmių analizė yra išsami ir žvalgybos informacija pagrįsta įvairių grėsmių ir iššūkių, su kuriais ES susiduria arba galėtų susidurti ateityje, analizė. Ji reguliariai atnaujinama ir naudojama kaip pagrindinė informacija, padedanti rengti ir įgyvendinti ES saugumo ir gynybos strateginį keliu.

Jūrų saugumo srityje daugelyje regionų susiduriama su iššūkiais, įskaitant teritorinius ir jūrinius ginčus, konkurenciją dėl gamtos išteklių ir grėsmes laivybos laisvei bei taikaus plaukimo ir tranzitinio plaukimo teisėms. Dėl tokių iššūkių kyla įtampa ir nestabilumas jūrų baseinuose aplink ES.

Taip pat padaugėjo iššūkių pasauliniam jūrų saugumui už Europos baseinų ribų, įskaitant Gvinėjos įlanką, Adeno įlanką, Ormūzo sąsiaurį, Malakos sąsiaurį ir Pietų Kinijos jūrą – tai galėtų padaryti poveikį ES valstybių narių ir jų partnerių interesams. Kai kurios ES nepriklausančios šalys vis labiau reiškia savo teises, taip pat didina savo karinius pajėgumus jūroje ir imasi vienašalių veiksmų, be kita ko, naudodamos arba grasindamos panaudoti jėgą prieš kitas šalis. Tai apima provokacijas ir vienašalius veiksmus prieš ES valstybes nares, taip pat suverenių teisių pažeidimus, kuriais pažeidžiama tarptautinė teisė. Tokie veiksmai prieštarauja teisinės valstybės principui ir UNCLOS grindžiamai tarptautinei tvarkai.

Indijos ir Ramiojo vandenynų regionas, kuriam priklauso ES atokiausi regionai (Indijos vandenynas) bei užjūrio šalys ir teritorijos (Ramusis vandenynas), tapo intensyvios geopolitinės konkurencijos zona. Jėgos demonstravimas ir padidėjusi įtampa tokiuose regionuose kaip Pietų Kinijos ir Rytų Kinijos jūros bei Taivano sąsiauris daro poveikį pasaulio ir Europos saugumui ir gerovei. Siekiant išlaikyti stabilumą ir saugumą pagrindiniuose laivybos maršrutuose, pavyzdžiui, Malakos ir Singapūro sąsiauriuose, Somalio pusiasalyje ir Indijos vandenyne, ES ir jos valstybės narės turi intensyvuoti veiksmus, susijusius su buvimu, partnerystės ir bendradarbiavimo iniciatyvomis, laikydamosi ES strategijos dėl bendradarbiavimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione.

Numatoma, kad klimato kaita ir jūrų tarša turės didelių ilgalaikių neigiamų padarinių jūrų saugumui. Tai gali būti biologinės įvairovės nykimas, žuvų išteklių išsekvojimas, potvyniai pakrančių zonose ir salose, koralų rifų, mangrovių ir kitų šlapynių nykimas¹³. Svarbu geriau suprasti klimato kaitos ir pakrančių bei jūrų zonų aplinkos būklės blogėjimo sąveiką ir, kai įmanoma, kuo labiau sumažinti jų poveikį jūrų saugumui, be kita ko, pasitelkiant šiuo metu vykdomus ir naujus tikslinius mokslinius tyrimus. Klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas veikia kaip riziką didinantys veiksniai, nes lemia didesnę nestabilumą ir nelygybę, didesnę tarpvalstybinį nusikalstamumą, piratavimą ir nesutarimus dėl jūrų išteklių. Todėl reikia naujo požiūrio, kuris leistų ES užtikrinti, kad visuomenė būtų atsparesnė klimato kaitai, apsaugoti gamtą, taip pat sustabdyti ekosistemų būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešingu¹⁴. Priešingu atveju dėl jūrų saugumo spragų gali būti padaryta žala aplinkai, pavyzdžiui, gali būti apsunkinama galimybė patekti į užterštas teritorijas, aplinkos apsaugai skirtos lėšos gali būti nukreipiamos kitur arba prieš jūrų infrastruktūrą gali būti vykdomi sabotazo veiksmai. Be to, Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą turėjo pražūtingų padarinių žmonėms, ekonomikai, visuomenei ir aplinkai, įskaitant biologinės įvairovės nykimą.

¹³IPCC SROCC (2019 m.) ir II darbo grupės ataskaita, AR6 (2022 m.).

¹⁴ Dok. 8219/20.

Dėl 2022 m. įvykdytų išpuolių prieš dujotiekio „Nord Stream“ vamzdynus Baltijos jūroje, neteisėto buvimo aplink Šiaurės jūroje esančią ypatingos svarbos jūrų infrastruktūrą atvejų ir pasikartojančių kibernetinių išpuolių, nukreiptų prieš jūrų infrastruktūrą, be kita ko, hibridinių kampanijų kontekste, ES turi stiprinti savo veiksmus ir veiksmingiau apsaugoti savo ypatingos svarbos infrastruktūrą, visų pirma plėtodama novatoriškas technologijas. Vykstant skaitmeninei jūrų pramonės transformacijai, padidėjo jos sudėtingumas ir galimas pažeidžiamumas. Piktavaliai subjektai vis dažniau naudojami kibernetinėmis priemonėmis, be kita ko, hibridinių kampanijų kontekste, imdamiesi veiksmų, nukreiptų prieš jūrų infrastruktūrą, įskaitant povandeninius kabelius ir vamzdynus, su energetika susijusius įrenginius, taip pat uostus ir laivus. Tarybos rekomendacijoje dėl Sąjungos suderinto požiūrio į ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimą¹⁵ pripažįstama, kad reikia imtis veiksmų. Be to, Komisijos rekomendacijoje dėl Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslų nustatytos priemonės, kuriomis galima prisidėti prie geresnio ES ir valstybių narių pasirengimo gaivalinėms nelaimėms ir žmogaus sukeltoms katastrofoms, taip pat ir jūroje, ir gebėjimo į jas reaguoti¹⁶.

Grėsmės ir neteisėta veikla, pavyzdžiui, piratavimas ir ginkluotas plėšimas jūroje, neteisėta migracija, organizuotas nusikaltamumas, įskaitant neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis, prekybą ginklais ir narkotikais, terorizmas, NNN žvejyba bei kita neteisėta veikla, įskaitant neleistiną žvalgymą ES valstybių narių išskirtinėse ekonominėse zonose ir kontinentiniuose šelfuose, ir rizika, susijusi su nesprogusiais standartiniais sprogmenimis (NSS)¹⁷ jūroje, tebėra vienodai svarbūs iššūkiai daugelyje regionų, o kai kurios ES pakrančių zonos ir atokios teritorijos yra ypač pažeidžiamos. Kai kuriuos iš šių neteisėtų veiksmų gali būti lengviau įvykdyti dėl nepakankamos uostų apsaugos ir prasto informuotumo apie padėtį jūroje. Piktavaliai subjektai taip pat gali derinti šias grėsmes ir veiklą kaip hibridines grėsmes ES ir jos valstybėms narėms.

¹⁵ 2023/C 20/01, p. 1–11.

¹⁶ Dok. 6259/23 ir 2023/C 56/01, p. 1–11.

¹⁷ Nesprogę standartiniai sprogmenys (NSS) – tai sprogstamieji ginklai (bombos, sviediniai, granatos, sausumos minos, jūrų minos, kasetiniai šaudmenys ir kiti šaudmenys), kurie nesprogo ir vis dar kelia sprogimo pavojų, kartais praėjus daugeliui dešimtmečių po to, kai jie buvo panaudoti arba išmesti.

III. ES JŪRŲ SAUGUMO INTERESAI

Atsižvelgiant į kintančias grėsmes jūrų saugumui, pagrindiniai ES interesai yra šie:

- Europos Sąjungos, jos valstybių narių, piliečių ir partnerių saugumas;
- pasaulinės taikos ir stabilumo išsaugojimas ir laisvų bei visiems atvirų jūrų laivybos maršrutų, apsaugotų nuo valstybinių ir nevalstybinių subjektų keliamų grėsmių, užtikrinimas;
- tarptautinės teisės, visų pirma UNCLOS, kaip visa apimančios teisinės sistemos, kuria reglamentuojama visa veikla vandenynuose, laikymasis ir patikimo tarptautinio vandenynų valdymo skatinimas, be kita ko, pasitelkiant regionines jūrų konvencijas;
- gamtos išteklių ir jūrų aplinkos apsauga ir klimato kaitos bei aplinkos būklės blogėjimo padarinių jūrų saugumui valdymas;
- ypatingos svarbos subjektų atsparumo ir tinklų bei informacinių sistemų saugumo didinimas;
- ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros¹⁸ (sausumoje ir jūroje) atsparumo ir apsaugos užtikrinimas, be kita ko, šalinant su klimato kaita susijusią arba dėl tiesioginių užsienio investicijų kylančią riziką ir grėsmes;

¹⁸ Pavyzdžiui, povandeninių kabelių ir vamzdynų, logistikos centrų (t. y. uostų), jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių, naftos ir gazolio platformų atviroje jūroje ir kt.

- logistikos centrų, t. y. uostų, atsparumo ir apsaugos didinimas, įskaitant su korupcija ir neteisėta veikla susijusios rizikos šalinimą;
- ekonominės veiklos jūroje apsauga, taip prisidedant prie tvarios mėlynosios ekonomikos (tiek sausumoje, tiek jūroje);
- ES išorės sienų apsauga ir jos vidaus saugumo palaikymas, be kita ko, kovojant su prekyba žmonėmis ir kita neteisėta veikla, įskaitant terorizmą;
- ES valstybių narių jūrų zonų apsauga nuo neteisėtos, neleistinos angliavandenilių žvalgyimo ir grėžimo veiklos;
- gebėjimo greitai ir veiksmingai veikti jūrų srityje, laikantis daugelį sričių (t. y. sausumą, orą, kibernetinę sritį ir kosmosą) apimančio požiūrio, užtikrinimas;
- jūrininkų saugos ir saugumo užtikrinimas pagal Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir kitų atitinkamų Tarptautinės darbo organizacijos konvencijų reikalavimus.

IV. ES ATSAKO STIPRINIMAS

Peržiūrėta jūrų saugumo strategija padės apsaugoti pirmiau išvardytus ES interesus nuo kintančių ir didėjančių grėsmių jūrų saugumui. Šiuo tikslu ES imsis aktyvesnių veiksmų pagal šešis strateginius tikslus:

1. vykdyti aktyvesnę veiklą jūroje;
2. bendradarbiauti su partneriais;
3. atlikti vadovaujamą vaidmenį didinant informuotumą apie padėtį jūroje;
4. valdyti riziką ir grėsmes;
5. stiprinti pajėgumus;
6. šviesti ir mokyti.

Peržiūrėta ESJSS bus įgyvendinama pagal veiksmų planą (pateikiamas priede) ir laikantis integruoto požiūrio¹⁹. Įgyvendindama strategiją, ES kartu su valstybėmis narėmis naudosis visa susijusia ES civiline ir karine politika, įrankiais ir priemonėmis ir koordinuos visų susijusių subjektų politiką ir veiklą Europos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis, stiprindama jų sinergiją ir papildomumą. Strategija taip pat bus skatinamas nuoseklesnis ES dalyvavimas sprendžiant išorės konfliktus ir krizes, kad būtų padidintas ES ir jos piliečių saugumas.

¹⁹ Integruotas požiūris į išorės konfliktus ir krizes grindžiamas 2016 m. Visuotine ES strategija. Jis buvo patvirtintas 2018 m. Tarybos išvadomis dėl integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes (dok. 5413/18). Jis apibrėžiamas kaip pagrindas, kuriuo vadovaudamasi ES gali nuosekliau ir holistiškiau vykdyti veiksmus išorės konfliktų ir krizių atveju, ir padeda didinti žmonių saugumą, taigi, didina ir ES bei jos piliečių saugumą.

Veiksmų plane numatyti kiekvienam jūros baseinui aplink ES skirti veiksmai. Be to, imantis veiksmų pagal ESJSS turėtų būti atsižvelgiama į regionines ES strategijas²⁰ ir pajėgumų stiprinimo programas, taip pat į bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis. Galiausiai, įgyvendinant ESJSS turėtų būti skatinama jūrų saugumo aspektus įtraukti į visas atitinkamas regionines strategijas ir iniciatyvas, taip pat į makroregionines strategijas, visų pirma skirtas jūrų baseinams aplink ES.

1. Vykdyti aktyvesnę veiklą jūroje

ES strateginio kelrodžio dokumente raginama toliau stiprinti ES dalyvavimą jūrų saugumo srityje. Vykdamas reguliarią dislokavimą padedama užkirsti kelią naujoms krizėms ir valdyti vykstančias krizes. Pagal bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) sistemą nuo 2008 m. vakarinėje Indijos vandenyno dalyje vykdoma operacija ATALANTA. Atsižvelgiant į sėkmingus operacijos ATALANTA rezultatus, jos įgaliojimai buvo išplėsti ir dabar ji vykdoma ne tik kovojant su piratavimu, bet ir kaip platesnio masto jūrų saugumo operacija – išplėstas operacijų rajonas Indijos vandenyno šiaurės vakarinėje dalyje ir toliau stiprinami ryšiai ir sinergija su Europos vadovaujama informuotumo apie padėtį jūroje Ormuzo sąsiauryje iniciatyva (EMASOH)²¹. Viduržemio jūroje vykdomos operacijos IRINI pagrindinė užduotis – užtikrinti JT ginklų embargo Libijai vykdymą. Tai tiesioginis ES indėlis į taiką ir stabilumą Viduržemio jūroje, didinantis jūrų saugumą. Laikydamosi integruoto požiūrio, ES taip pat prisideda prie jūrų saugumo didinimo rengdama partneriams skirtus mokymus ir stiprindama jų pajėgumus vykdamas BSGP misijas, pavyzdžiui, Europos Sąjungos mokymo misiją (EUTM), Europos Sąjungos pajėgumų stiprinimo Somalyje misiją (EUCAP Somalia) ir Europos Sąjungos pasienio pagalbos misiją Libijoje (EUBAM Libya), atsižvelgdama į atitinkamą politiką ir priemones, įskaitant minikonceptiją sienų valdymo ir jūrų saugumo srityje.

²⁰ Pavyzdžiui, visapusiška strategija su Afrika (dok. 6703/20), ES strategija dėl Gvinėjos įlankos (dok. 7671/14), ES strategija dėl Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono (dok. 11930/21), ES Arkties politika (dok. 12870/21) ir Atokiausių regionų strategija (dok. 8781/22).

²¹ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/european-maritime-awareness-in-the-soh-emasoh-political-statement-by-the>

2021 m. ES pristatė naują koordinuoto jūrinio buvimo (CMP) koncepciją. Šia lanksčia nauja priemone siekiama padidinti ES kolektyvinį dalyvavimą jūrų saugumo srityje, kuo geriau panaudojant valstybių narių karinių jūrų pajėgų išteklius ES strategiškai svarbiose teritorijose. Šiame kontekste ES turėtų padidinti paramą kovai su nelegalia ir neteisėta veikla jūroje, įskaitant prekybą žmonėmis, prekybą narkotikais, piratavimą ir NNN žvejybą. Remdamasi patirtimi, įgyta įgyvendinant CMP Gvinėjos įlankoje, ir kai bus įgyta pakankamai patirties Indijos vandenyno šiaurės vakarinėje dalyje (įskaitant Raudonąją jūrą), ES galbūt apsvarstys, kokiose naujose svarbiose jūrų zonose būtų galima įgyvendinti šią koncepciją. Nustačius naujas svarbias jūrų zonas būtų padidintas ES, kaip jūrų saugumo srities veikėjos, informuotumas apie padėtį, partnerystės ir strateginė kultūra.

ES strateginio kelrodžio dokumente taip pat pabrėžiama, kad svarbu užtikrinti ES valstybių narių karinių jūrų pajėgų parengtį ir sąveikumą, ir ES raginama rengti realiąsias pratybas visose srityse. Todėl ES pradės kasmetines jūrų saugumo pratybas naudojant karinių jūrų pajėgų išteklius²², kad būtų padidintas pasirengimas, skatinamas sąveikumas ir kovojama su kintančiomis grėsmėmis jūrų saugumui.

Trišaliu darbo susitarimu, kuriuo siekiama remti nacionalines pakrančių apsaugos institucijas, Taryba užtikrino, kad būtų užmegztas Europos žuvininkystės kontrolės agentūros (EŽKA), Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA) ir FRONTEX tarpžinybinis bendradarbiavimas.

²² Pratybos, kuriose dalyvauja kuo didesnio skaičiaus valstybių narių karinės jūrų pajėgos ir jūrų saugumo institucijos, kad būtų sustiprinti pasirengimo tradiciniams, naujiems ir kintantiems pavojams ir grėsmėms pajėgumai ir reagavimo į juos pajėgumai.

EŽKA vykdo jungtinės veiklos planus, kuriais koordinuojami valstybių narių veiksmai visuose jūrų baseinuose, supančiuose ES, įskaitant tarptautinius vandenis Šiaurės Atlante ir Viduržemio jūroje žuvininkystės stebėsenos, kontrolės ir priežiūros tikslais.

EMSA padeda Komisijai atlikti jūrų saugumo patikrinimus ES uostuose, uostų įrenginiuose ir laivuose ir ieško būdų, kaip padidinti jūrų saugumą tokiose srityse kaip keleiviniai laivai ar kibernetinis saugumas. Vadovaujantis Europos integruoto sienų valdymo (EISV) strateginėmis gairėmis²³, stebėjimo sistema turėtų būti pajėgi aptikti, identifikuoti ir prireikus atsekti bei perimti visus į teritorinius vandenis įplaukiančius laivus, taip pat padėti užtikrinti žmonių gyvybių apsaugą ir išgelbėjimą jūroje visomis oro sąlygomis. Valstybės narės turėtų kuo geriau pasinaudoti FRONTEX suteikiamais stebėjimo pajėgumais, kad pagerintų nacionalinius pajėgumus ir bendrą informuotumą apie padėtį.

FRONTEX vykdo bendras operacijas, tokias kaip INDALO, THEMIS ir POSEIDON, siekdama kontroliuoti ES išorės sienas, kad būtų kovojama su neteisėta migracija, kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir stiprinti europinį bendradarbiavimą pakrančių apsaugos funkcijų srityje, įskaitant paiešką ir gelbėjimą.

EŽKA, EMSA ir FRONTEX vykdo daugiatiksles jūrų operacijas, siekdamos kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu, įskaitant neteisėtą migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis, nustatyti jūrų taršą ir neteisėtą žvejybą ir vykdyti kitas stebėjimo užduotis įvairiuose jūrų baseinuose aplink ES. ES turėtų toliau plėtoti šias svarbias daugiatiksles operacijas.

²³ Dok. 9528/22.

Šioje strategijoje numatyti pagrindiniai ES veiksmai²⁴, skirti veiklai jūroje sustiprinti yra šie:

- organizuoti jūrų saugumo pratybas, įskaitant valstybių narių karinių jūrų pajėgų ir pakrančių apsaugos tarnybų kasmetines karinių jūrų pajėgų pratybas²⁵;
- stiprinti esamas ES karinių jūrų pajėgų operacijas (ATALANTA ir IRINI) karinių jūrų pajėgų ir oro pajėgų ištekliais iki lygio, nurodyto jų sujungtose bendrose poreikių paraiškose;
- apsvastyti, kuriose naujose svarbiose jūrų zonose būtų galima įgyvendinti CMP koncepciją, remiantis įgyta patirtimi ir Europos išorės veiksmų tarnybos pasiūlymais;
- svarbiose jūrų zonose stiprinti kovą su neteisėta ir nelegalia veikla jūroje, įskaitant prekybą narkotikais;
- išlaikyti ir stiprinti jūrų saugumo patikrinimus ES, taip pat spręsti kibernetinio saugumo ir keleivinių laivų saugumo klausimus;
- stiprinti ES lygmens bendradarbiavimą pakrančių apsaugos funkcijų srityje, skatinant plėtoti daugiatiksles jūrų operacijas įvairiuose jūrų baseinuose aplink ES.

²⁴Pagrindiniais ES veiksmiais, išvardytais pagal kiekvieną iš šešių konkrečių tikslų, apibendrinami svarbūs veiksmų plane išsamiai išdėstytų veiksmų elementai.

²⁵ Dok. 7371/22: Strateginis kelrodis.

2. Bendradarbiauti su partneriais

ES jau yra užmezgusi santykius ir sukūrusi sinergijas jūrų saugumo srityje su daugiašalėmis ir regioninėmis organizacijomis tiek pasauliniu, tiek regioniniu lygmeniu (pvz., su Jungtinėmis Tautomis (JT), įskaitant Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biurą (UNODC) ir Jungtinių Tautų Tarptautinę jūrų organizaciją (IMO), su Šiaurės Atlanto sutarties organizacija (NATO), Afrikos Sąjunga (AS), Pietryčių Azijos valstybių asociacija (ASEAN)²⁶) ir su keletu trečiųjų valstybių.

ES ir jos valstybės narės taip pat plėtojo tarptautinį bendradarbiavimą vykdydamos dvišalius dialogus, apsilankymus uostuose ir realiąsias pratybas, visų pirma Indijos ir Ramiojo vandenyno regione, pvz., su Australija, Japonija, Indija, Indonezija, Korėjos Respublika, Omanu ir Singapūru. Vykdam operacijas ATALANTA ir IRINI dalyvaujama dalijimosi informacija ir daugiašalio dalyvavimo mechanizmuose, įskaitant bendro informuotumo ir konfliktų vengimo (SHADE) konferencijas. Europos Sąjunga taip pat teikia didelę paramą jūrų saugumui pagal savo vystomojo bendradarbiavimo, humanitarinės pagalbos ir užsienio politikos paramos priemones.

²⁶ Jūrų saugumas jau seniai yra bendras ES ir ASEAN prioritetas. Šių dviejų regionų bendradarbiavimas buvo sutelktas į reagavimą į tarptautines jūrų grėsmes, pavyzdžiui, piratavimą, kontrabandą, nelegalią imigraciją, nelaimių riziką ir taršos bei klimato kaitos poveikį. Europos Sąjunga remia ASEAN vadovaujamą procesą siekiant parengti veiksmingą ir esminį Pietų Kinijos jūros elgesio kodeksą, kuris visiškai atitiktų UNCLOS ir nedarytų poveikio trečiųjų šalių interesams.

ES remia regioninę jūrų architektūrą vakarinėje Indijos vandenyno dalyje, pagrįstą informacijos sugretinimo ir operacijų centrais Madagaskare ir Seišeliuose, taip pat Džibučio elgesio kodeksu dėl kovos su piratavimu ir ginkluotu laivų plėšimu vakarinėje Indijos vandenyno dalyje ir Adeno įlankoje²⁷.

Panašiai Gvinėjos įlankoje, kurioje CMP koncepcija sėkmingai taikoma, ES remia regionines organizacijas ir pakrantės valstybes, įgyvendinančias savo jūrų saugumo strategijas, stiprinančias jūrų teisės aktų vykdymo užtikrinimą ir teisingumą, didinančias uostų apsaugą ir saugą, taip pat sprendžiančias kitus pakrantės valstybėms itin aktualius klausimus, visų pirma NNN žvejybos klausimą²⁸. ES toliau didins informuotumą apie padėtį jūroje ir dalijimąsi informacija, įskaitant palydovinę informaciją, pagal Jaundės struktūrą²⁹. Bendradarbiaudama su partneriais platesniame Atlanto vandenyno regione ES remia kovą su neteisėta veikla, visų pirma kovą su prekyba narkotikais.

²⁷ Jūrų saugumas Rytų ir Pietų Afrikoje bei Indijos vandenyne (MASE), Uostų apsaugos ir laivybos saugos programa, Regioninė jūrų saugumo Raudonosios jūros zonoje programa ir CRIMARIO.

²⁸ PESCAO projektas, kuriame dalyvauja EŽKA.

²⁹ SWAIMS, PASSMAR ir GOGIN veiksmai.

Sudėtingomis geopolitinėmis aplinkybėmis ES turėtų stiprinti bendradarbiavimą su partneriais kaimyninėse šalyse ir kitose strategiškai svarbiose jūrų zonose. Tai ypač aktualu atsižvelgiant į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą. ES intensyvins savo gerai įtvirtintą ir abipusiai stiprinantį bei naudingą bendradarbiavimą su NATO jūrų saugumo srityje, remiantis iki šiol pasiektais rezultatais įgyvendinant 2016 m. gruodžio 6 d. ir 2017 m. gruodžio 5 d. ES ir NATO tarybų patvirtintus bendrus pasiūlymus, vadovaujantis 2023 m. sausio mėn. trečiuoju bendru pareiškimu dėl ES ir NATO bendradarbiavimo ir visapusiškai laikantis abipusio atvirumo ir skaidrumo, abipusiškumo ir įtraukumo principų, taip pat abiejų organizacijų sprendimų priėmimo autonomijos. Saugumo ir gynybos srityje stipresnė ir pajėgesnė ES teigiamai prisidės prie pasaulinio ir transatlantinio saugumo, taip pat ji papildys NATO, kuri tebėra jos narių kolektyvinės gynybos pagrindas. Indijos ir Ramiojo vandenyno regione ES turėtų aktyviau keistis patirtimi su partneriais jūrų saugumo srityje, vykdydama projektą „Bendradarbiavimo saugumo srityje Azijoje ir su Azija stiprinimas“ (ESIWA), palaikydama dvišalius dialogus ir siekdama, kad jai būtų suteiktas stebėtojos statusas (dialogo partnerės statusas) Indijos vandenyno šalių asociacijoje (IORA). ES taip pat turėtų stiprinti bendradarbiavimą su panašių pažiūrų šalimis ir organizacijomis, įskaitant tarptautinius ir regioninius jūrų reikalų forumus.

Šioje strategijoje numatyti pagrindiniai ES veiksmai tarptautinio bendradarbiavimo srityje yra šie:

- skatinti pasirašyti ir ratifikuoti tarptautines teisines priemones, susijusias su jūrų saugumu, visų pirma UNCLOS, ir skatinti jų laikymąsi, taip pat atitinkamuose forumuose dalytis su partneriais geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su jūrų saugumui aktualios tarptautinės teisės įgyvendinimu;
- toliau intensyvinti ES ir NATO darbuotojų tarpusavio bendradarbiavimą jūrų saugumo srityje, kad jis apimtų visus šios srities abipusio intereso klausimus, remiantis trimis 2016 m., 2018 m. ir 2023 m. bendrais pareiškimais, įskaitant operacinio bendradarbiavimo stiprinimą, siekiant užtikrinti nuoseklumą, mūsų bendro darbo jūrų saugumo didinimo srityje stiprinimą ir bereikalingo dubliavimosi vengimą;
- stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis jūrų saugumo srityje, remiantis esamomis priemonėmis bei iniciatyvomis, įskaitant dalijimosi informacija ir pajėgumų stiprinimo veiksmus, su pakrantės valstybėmis jūrų baseinuose aplink ES, įskaitant jūrų baseinus Vakarų Balkanuose, taip pat rytinėse ir pietinėse kaimynystės šalyse;
- vykdyti bendras jūrų saugumo pratybas su partneriais, kad būtų padidintas sąveikumas, taip pat dažniau lankytis ES uostuose ir patruliuoti, visų pirma Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, laikantis Strateginio kelrodžio;

- dislokuoti ES ryšių palaikymo pareigūnus jūrų informacijos sugretinimo centruose³⁰, esančiuose svarbiose jūrų zonose, siekiant skatinti ES ir jos partnerių keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą, be kita ko, teisėsaugos, teisingumo ir vidaus reikalų srityse, ir, kai tinkama, įvertinti šių informacijos sugretinimo centrų tiesioginio prijungimo prie atitinkamų ES jūrų stebėjimo sistemų galimybes;
- siekti ES dialogo partnerės statuso Indijos vandenyno šalių asociacijoje, kad būtų sustiprintas ES, kaip partnerės jūrų saugumo regione srityje, vaidmuo;
- skatinti tarptautinį bendradarbiavimą keičiantis informacija ir prižiūrint ypatingos svarbos jūrų infrastruktūrą, įskaitant povandeninius kabelius ir vamzdynus³¹, taip pat laivų ir uostų apsaugos srityje³², visų pirma jūrų baseinuose aplink ES.

³⁰ Jūrų informacijos sugretinimo centrai yra nacionaliniai arba regioniniai subjektai, kurie renka informaciją, kad padidintų informuotumą apie padėtį jūroje tam tikroje geografinėje teritorijoje. 2022 m. ES išsiuntė savo pirmąjį ryšių palaikymo pareigūną į informacijos sugretinimo centrą Singapūre.

³¹ Pagal Tarybos rekomendaciją 2023/C 20/01 dėl Sąjungos suderinto požiūrio į ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimą.

³² Pagal Tarptautinį laivų ir uostų įrenginių apsaugos kodeksą;

<https://www.imo.org/en/OurWork/Security/Pages/SOLAS-XI-2%20ISPS%20Code.aspx>

3. Atlikti vadovaujamą vaidmenį informuotumo apie padėtį jūroje srityje

Informuotumas apie padėtį jūroje – tai veiksmingas su jūrų sritimi susijusios veiklos, kuri galėtų turėti įtakos ES ir jos valstybių narių saugumui, saugai, ekonomikai ar aplinkai, supratimas.

Remiantis aiškiai apibrėžtais naudotojų poreikiais ir teisėmis, jis padeda institucijoms, atsakingoms už stebėsenos ir priežiūros veiklą, užkirsti kelią visoms tokioms situacijoms, įvykiams ir veiksams, susijusiems su ES jūrų sritimi, ir visapusiškai juos valdyti.

Geras informuotumas apie padėtį jūroje yra itin svarbus siekiant užtikrinti, kad kompetentingos institucijos galėtų greitai nustatyti didėjančias ir kintančias grėsmes, darančias poveikį ES, ir veiksmingai į jas reaguoti. ES atliks vadovaujamą vaidmenį didinant informuotumą apie padėtį jūroje, nes pagerins informacijos rinkimą ir keitimąsi ja tarp įvairių jūrų sektorių³³ ir palengvins valstybių narių keitimąsi informacija, kad būtų galima susidaryti tikslesnį vaizdą apie padėtį jūroje. Tarptautiniu lygmeniu ES tęs darbą, kad būtų stiprinamai šalių partnerių informuotumo apie padėtį jūroje pajėgumai, dalijantis informacija ir stiprinant pajėgumus, visų pirma Gvinėjos įlankoje bei Indijos ir Ramiojo vandenynų regione.

Nuo 2014 m. ES ir jos valstybės narės padarė didelę pažangą renkant jūrų srities informaciją ir ją keičiantis, kurdamos ir susiedamos konkretiems sektoriams skirtas sistemas, kurias naudoja įvairios jūrų stebėjimą vykdančios institucijos³⁴. Visų pirma ES sukūrė bendrą keitimosi informacija aplinką (BKIA)³⁵. Remiantis savanorišku dalyvavimu, BKIA bus sudarytos palankesnės sąlygos įvairioms institucijoms, atsakingoms už pakrančių apsaugos funkcijas, įskaitant karines institucijas, tikruoju laiku keistis informacija, susiejant atitinkamas institucijas valstybėse narėse ir tarp jų. Remdamasi ES CISE2020 mokslinių tyrimų projektu, 2019 m. balandžio mėn. Komisija pradėjo BKIA pereinamąjį etapą ir patikėjo jos koordinavimą EMSA, o ši glaudžiai bendradarbiaus su valstybėmis narėmis³⁶. Atsižvelgdama į pereinamąjį etapą, Komisija, padedama EMSA, ketina 2024 m. pradėti veiklos etapą.

³³ Jūrų sektoriai apima jūrų transporto saugą ir saugumą, žuvininkystės kontrolę, pasirengimą jūrų taršai ir reagavimą į ją, jūrų aplinkos apsaugą, muitinę, sienų kontrolę, bendrąją teisėsaugą ir gynybą.

³⁴ Pvz., EUROSUR ir „SafeSeaNet“ (operacinės sistemos ES lygmeniu).

³⁵ Dok. 9946/21.

³⁶ Dok. 11990/19.

Gynybos srityje buvo parengtas Europos gynybos agentūros (EGA) remiamas jūrų stebėjimo projektas (MARSUR), kad prisidedančiųjų valstybių narių karinės jūrų pajėgos galėtų keistis operacine jūrų informacija ir paslaugomis. MARSUR sukuria pridėtinę operacinę vertę, kurią patvirtina tai, kad ES valstybės narės nusprendė juo naudotis siekdamas įgyvendinti CMP koncepciją Gvinėjos įlankoje ir šiaurės vakarų Indijos vandenyne. EGA ir dalyvaujančios valstybės narės šiuo metu dirba stiprindamos MARSUR pagal specialią programą. Laikydamosi Strateginio kelrodžio, kuriame ES raginama stiprinti žvalgybos informacija grindžiamą informuotumą apie padėtį ir pajėgumus, ES turėtų visapusiškai išnaudoti visus pažangiausius jūrų stebėjimo pajėgumus (pvz., bepiločius orlaivius, patrulinius orlaivius, palydovus ir besiformuojančias perversmines technologijas). Operacija ATALANTA per Somalio pusiasalio jūrų saugumo centrą (MSCHOA) dalyvauja informuotumo apie padėtį jūroje didinimo veikloje glaudžiai bendradarbiaudama su laivybos sektoriumi. ES kosmoso programa, pasitelkiant tokius jos komponentus kaip „Copernicus“, GALILEO ar IRIS³⁷, gali tiesiogiai prisidėti prie informuotumo apie padėtį jūroje didinimo. ES palydovų centras (ES SATCEN) taip pat dalyvauja informuotumo apie padėtį jūroje didinimo veikloje, bendradarbiaudamas su ES bendru žvalgybinės informacijos analizės centru, su Komisija dėl GALILEO bei „Copernicus“ ir dalyvaudamas BKIA ir MARSUR. Šiuo atžvilgiu atitinkamų kosmoso įrenginių atsparumas ir saugumas yra itin svarbūs siekiant užtikrinti paslaugų tęstinumą.

Be atitinkamo EŽKA, EMSA ir FRONTEX darbo pagal trišalį darbo susitarimą, Europos pakrančių apsaugos funkcijų forumas ir Viduržemio jūros pakrančių apsaugos funkcijų forumas gali padėti didinti informuotumą apie padėtį jūroje ir stiprinti operacinį bendradarbiavimą keisdami geriausios praktikos pavyzdžiais.

³⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

Nelaimių ar nelaimingų atsitikimų atveju, kai nacionalinių pajėgumų nepakanka, ES valstybės narės ir trečiosios valstybės gali aktyvuoti Sąjungos civilinės saugos mechanizmą³⁸. Pasinaudodamos Reagavimo į nelaimes koordinavimo centru³⁹, jos gali prašyti pagalbos, ekspertinių žinių ar situacijos analizės.

ES taip pat prisideda prie informuotumo apie padėtį jūroje didinimo tarptautiniu lygmeniu, vykdydama specialias vystomojo bendradarbiavimo pajėgumų stiprinimo iniciatyvas. Įgyvendinant projektą „Svarbiausi jūriniai keliai Indijos ir Ramiojo vandenynų regione“ (CRIMARIO)⁴⁰ sukurtos konkrečios priemonės⁴¹, skirtos informuotumui apie padėtį jūroje didinti ir bendradarbiavimui su regioniniais partneriais bei jų tarpusavio bendradarbiavimui stiprinti. Tai atitinka ES platesnio masto saugumo ir gynybos srities veiklą Indijos ir Ramiojo vandenyno regione. Be to, įgyvendinant projektą „Gvinėjos įlankos tarpregioninis tinklas“ (GoGIN)⁴² sukurta platforma YARIS – keitimosi informacija priemonė, kuria prisidedama prie Jaundės struktūros įgyvendinimo.

Šioje strategijoje numatyti pagrindiniai ES veiksmai informuotumo apie padėtį jūroje srityje yra šie:

- užtikrinti, kad iki 2024 m. vidurio pradėtų veikti bendra keitimosi informacija aplinka, sudarant sąlygas įvairių jūrų stebėjimo sektorių institucijoms (civilinėms ir karinėms) saugiai ir struktūrizuotai keistis įslaptinta ir neįslaptinta informacija;

³⁸ [ES civilinės saugos mechanizmas \(europa.eu\)](https://european-civil-protection-mechanism.eu)

³⁹ [Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras \(RNKC\) \(europa.eu\)](https://rcncc.eu).

⁴⁰ 2015–2025 m. Europos Komisija finansuoja CRIMARIO skirdama 23 mln. EUR.

⁴¹ Platformos IORIS ir SHARE.IT.

⁴² Europos Komisija finansuoja GOGIN skirdama 11,5 mln. EUR (2016–2023 m.), o GOGIN II – 5 mln. EUR (2023–2025 m.).

- stiprinti keitimosi jūrų stebėjimo informacija gynybos srityje tinklą (MARSUR) pradedant specialią programą per EGA ir stiprinant MARSUR ir BKIA ryšius;
- pasinaudoti investicijomis, sutelktomis įgyvendinant ES kosmoso politiką, ir toliau išnaudoti programos „Copernicus“ teikiamus jūrų stebėjimo, jūrų aplinkos stebėsenos ir su klimato kaita susijusius pajėgumus;
- integruoti kosmoso technologijas, nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistemas ir radarų stotis, jūrų patrulinius orlaivius ir pilotuojamas bei bepilotes jūrų transporto priemones, taikant novatoriškas, kibernetiniu požiūriu atsparias priemones, informuotumui apie padėtį jūroje didinti;
- stiprinti pakrančių ir jūrų patrulinių laivų vykdomą stebėjimą ir papildyti jį skaitmeniniu tinklu sujungtomis aukščiausios klasės karinių jūrų pajėgų platformomis, įskaitant automatiškai valdomas karinių jūrų pajėgų platformas, kad būtų didinami prevencijos ir atsako pajėgumai;
- stiprinti ES nacionalinių jūrų operacijų centrų ryšių palaikymą ir veiksmų koordinavimą naudojantis BKIA ir MARSUR, kai tinkama, regioniniu pagrindu, kad būtų vykdomas ir tobulinamas integruotas jūrų stebėjimas jūrų baseinuose aplink ES;
- stiprinti šalių partnerių informuotumo apie padėtį jūroje pajėgumus įgyvendinant projektus GoGIN ir CRIMARIO, be kita ko, toliau diegiant informuotumo apie padėtį jūroje priemones (YARIS, IORIS ir SHARE.IT), koordinuojant veiksmus su „Copernicus“ palydovų paslaugomis.

4. Valdėti riziką ir grėsmes

Laikydamosi Strateginio kelrodžio, ES ir jos valstybės narės gerins savo kolektyvinius gebėjimus ginti savo saugumą ir didins savo atsparumą bei pasirengimą jūrų saugumo iššūkiams, įskaitant hibridines ir kibernetines grėsmes. ES ir jos valstybės narės turėtų gebėti greitai reaguoti, pasitelkdamos koordinuotus civilinius ir karinius pajėgumus.

Nusikaltimai jūroje, įskaitant piratavimą, neteisėtą migrantų gabenimą ir ginkluotą plėšimą jūroje, tebėra itin svarbūs iššūkiai daugelyje regionų ir kelia didelę grėsmę jūrų saugumui, nes daro poveikį laivybos laisvei ir kelia pavojų pagrindiniams prekybos maršrutams. Kaip pasaulinio jūrų saugumo užtikrintoja ES tebėra pasiryžusi reaguoti į šiuos pagrindinius jūrų saugumo iššūkius, be kita ko, prevenciniais veiksmais.

Kova su klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimu yra vieni svarbiausių ES politinių prioritetų, kurie atsispindi jos išorės veiksmuose jai įgyvendinant daugelį teminių ar geografinių strategijų, pavyzdžiui, strategiją „Global Gateway“ ar strategiją dėl bendradarbiavimo Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, taip pat vykdant ES diplomatinę veiklą ir ES klimato diplomatiją.

ES jau ėmėsi svarbių veiksmų, kad iki 2050 m. pasiektų poveikio klimatui neutralumą, ir imsis tolesnių veiksmų dėl problemų, susijusių su klimato kaita, aplinkos būklės blogėjimu ir saugumu. Vyriausiasis įgaliotinis ir Komisija 2023 m. birželio mėn. pateikė bendrą komunikatą dėl klimato kaitos, aplinkos būklės blogėjimo bei saugumo ir gynybos sąsajų⁴³. Jame, be kita ko, pateikti pasiūlymai dėl priemonių, kuriomis būtų vertinamos klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo priežastys ir pasekmės jūrų sektoriui, jūrų infrastruktūrai, taip pat pakrančių zonų gamtinėms ir dirbtinėms savybėms, be kita ko, kiek tai susiję su ankstyvuoju perspėjimu, įrodymais pagrįstais moksliniais tyrimais ir palydoviniais vaizdais (pvz., pagal programą „Copernicus“). Arktyje tirpsta ledo kepurės, plonėja ledo danga, palaipsniui atsiveria nauji laivybos maršrutai, todėl numanoma, kad dėl to suintensyvėjusi žmogaus veikla kels arba padidins grėsmę aplinkai ir vietos bendruomenėms. Todėl kuo greičiau turėtų būti toliau įgyvendinamas bendras komunikatas „Didesnis ES įsipareigojimas siekti taikaus, tvaraus ir klestinčio Arkties regiono“⁴⁴, visų pirma kiek tai susiję su nulinės taršos laivyba Arkties vandenyne, tvaria svarbiausiųjų žaliavų gavyba ir tvariu Arkties regionų vystymusi. Išteklių, veikiančių Arkties regione, turėtų turėti pakankamai ledų laužymo, paieškos ir gelbėjimo, palydovų aprėpties ir jūros ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos ekstremaliomis žiemos sąlygomis pajėgumų.

⁴³ Dok. 11283/23.

⁴⁴ Dok. 12870/21.

Vienas iš pagrindinių prioritetų yra ypatingos svarbos infrastruktūros jūrų srityje apsauga. ES turėtų papildyti valstybių narių vaidmenį didinant ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros, pavyzdžiui, vamzdynų arba povandeninių kabelių, kertančių nacionalines jūrų teritorijas, atsparumą. Ji turėtų pagerinti dabartinius rizikos ir grėsmių tokiai infrastruktūrai vertinimus, kad jie būtų atnaujinami, ir papildyti juos galimomis atsako priemonėmis ir švelninimo priemonėmis, remiantis tarpsektorinėmis ekspertinėmis žiniomis ir pajėgumais, taip pat priemonėmis, kuriomis remiamas atitinkamų valstybių narių pajėgumų plėtojimas. Būtina nuolat remti valstybes nares kuriant povandeninius apsaugos išteklius, kovos su bepiločiais orlaiviais sprendimus ir remonto galimybes. Be to, ES turėtų toliau nagrinėti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos dermės⁴⁵ su gynybos veikla galimybes, kaip raginama jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategijoje⁴⁶.

Pakrančių apsaugos institucijoms tenka vienas iš pagrindinių vaidmenų užtikrinant stebėjimo, stebėsenos, nusikalstamumo prevencijos ir laivų eismo valdymo pajėgumus ES jūrų srityje. Jų, kaip jūrų saugumą ir saugą užtikrinančių subjektų, vaidmuo kartu su karinių jūrų pajėgų ištekliais yra gyvybiškai svarbus, nes pakrančių apsaugos institucijos dažnai gali veikti tokiomis aplinkybėmis, kuriomis karinės institucijos ne visada gali įsikišti.

Priėmus Direktyvą dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo⁴⁷ ir peržiūrėtą Tinklų ir informacinių sistemų saugumo direktyvą (TIS 2 direktyva)⁴⁸, ES yra svarbių pokyčių priešakyje ir turi išsamią teisinę sistemą, leidžiančią didinti tiek fizinį, tiek kibernetinį ypatingos svarbos subjektų ir infrastruktūros atsparumą. ES turėtų stiprinti bendradarbiavimą šioje srityje su bendramintėmis trečiosiomis valstybėmis ir pagrindiniais partneriais, pavyzdžiui, NATO, palaikant ES ir NATO struktūrinį dialogą atsparumo klausimais.

⁴⁵ Pagal JTP direktyvą 2014/89/ES.

⁴⁶ Dok. 12950/20.

⁴⁷ Direktyva (ES) 2022/2557.

⁴⁸ Direktyva (ES) 2022/2555.

ES susiduria su papildomu iššūkiu, susijusiu su dideliu kiekiu nesprogusių standartinių sprogmenų (NSS) ir cheminių šaudmenų bei sudužusių laivų, iš kurių liejasi alyva, išlikusių nuo Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų įvairiuose jūrų baseinuose aplink ES. Šį iššūkį dar labiau apsunkina Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą, dėl kurios Juodojoje jūroje atsirado minų. Šių sprogmenų tipas, vieta ir kiekis kai kuriuose jūros baseinuose yra prastai dokumentuoti, o tai kelia riziką žmonių saugumui, jūrų saugai ir saugumui, nacionalinei ypatingos svarbos infrastruktūrai, aplinkai (dėl galimo cheminių medžiagų išleidimo) ir mėlynosios ekonomikos veiklai (pvz., jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos objektų statybai ar žvejybos veiklai). Remdamasi patirtimi, įgyta įgyvendinant esamus sėkmingus projektus⁴⁹, ES turėtų toliau dėti daugiau pastangų siekdama visapusiškai spręsti šį klausimą, didindama informuotumą apie padėtį ir rengdama daugiau priemonių bei dokumentų, kurie padėtų mažinti su NSS ir jų šalinimu susijusią riziką. Taip pat bus labai svarbu saugiai sunaikinti Juodojoje jūroje paliktus NSS ir minas, kai tik bus sudarytos tinkamos saugumo ir politinės sąlygos.

Jūrų saugumui gali kenkti ir užsienio subjektai, tiek dėl rizikos, susijusios su tiesioginėmis užsienio investicijomis į ypatingos svarbos infrastruktūrą, tiek dėl tokių subjektų vykdomo manipuliavimo informacija ir jų kišimosi. Šie klausimai bus sprendžiami pasitelkiant atitinkamas priemones ir sistemas, pavyzdžiui, tiesioginės užsienio investicijos bus tikrinamos pagal atitinkamą reglamentą⁵⁰.

Keitimasis jūrų duomenimis ir informacija su trečiosiomis valstybėmis yra pagrindinis bendradarbiavimo aspektas. Tačiau jis turėtų priklausyti nuo saugumo rizikos vertinimų.

⁴⁹ Projektai, skirti iš Baltijos jūros pašalinti kovines nuodingąsias chemines medžiagas ir įprastinius šaudmenis, remiami pagal INTERREG programą, finansuojamą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) – [10 metų INTERREG bendradarbiavimo siekiant išlaisvinti Baltijos jūrą nuo išmestos amunicijos. INTERREG Baltijos jūros regionas \(interreg-baltic.eu\).](#)

⁵⁰ Reglamentas (ES) 2019/452.

Komisija ir valstybės narės atlieka rizikos vertinimą, siekdamos parengti gaires, kaip padidinti keleivinių laivų saugumą ES.

Šioje strategijoje pagrindiniai ES veiksmai rizikos ir grėsmių valdymo srityje yra šie:

- stiprinti pajėgumą prisidėti prie kovos su organizuotu nusikalstamumu ir didelėmis tarptautinėmis grėsmėmis bei neteisėta veikla, be kita ko, svarbiose jūrų zonose;
- be pirmiau minėtų kasmetinių karinių jūrų pajėgų pratybų, kuriose dalyvauja ES valstybių karinės jūrų pajėgos ir pakrančių apsaugos pajėgos, ES lygmeniu vykdyti reguliarias realiąsias jūrų saugumo pratybas, daugiausia dėmesio skiriant, *inter alia*, uostų apsaugai ir kovai su grėsmėmis, pavyzdžiui, kibernetinėmis ir hibridinėmis grėsmėmis;
- panaudoti išteklius ir stebėjimo priemones (pvz., nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivų sistemas) ir užtikrinti optimalų dabartinių ir būsimų kosminėmis technologijomis grindžiamų paslaugų (pvz., Žemės stebėjimo) naudojimą patruliavimui ir ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros apsaugai;
- parengti ES regioninio bendradarbiavimo planus, kad būtų užtikrinta povandeninės ir jūroje esančios infrastruktūros priežiūra;
- sukurti nuoseklią sistemą su regioninėmis organizacijomis, įskaitant konkrečius veiksmus ir finansavimą, skirtą kovoti su grėsmėmis, kurias kelia NSS, aktyvieji ginklai ir cheminiai ginklai jūroje, aktyviai ir efektyviai stebėti ir pašalinti juos naudojant novatoriškas technologijas ir darant kuo mažesnę poveikį aplinkai;

- gerinti išankstinį įspėjimą ir strateginį prognozavimą, be kita ko, naudojantis kosminėmis technologijomis grindžiamomis paslaugomis, apie klimato kaitos poveikį, ypač jūros lygio kilimą, audrų sukeliama bangavimą ir aplinkos būklės blogėjimą;
- parengti naujus ir sustiprinti esamus uostų, pakrančių infrastruktūros, taip pat keleivinių laivų saugumo ir transporto ir (arba) tiekimo grandinių rizikos vertinimus, nenumatytų atvejų planus ir veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planus (ES ir nacionaliniu lygmenimis);
- skatinti jūrų sektoriaus subjektus keistis geriausia praktika kibernetinių grėsmių srityje ir toliau didinti laivų kibernetinį saugumą Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) lygmeniu;
- didinti informuotumą apie padėtį jūroje Arktyje, įskaitant stebėjimą iš kosmoso; palaikyti nuolatinį dvišalį bendradarbiavimą atitinkamai su Arkties pakrantės valstybėmis ir atitinkamuose daugiašaliuose forumuose, kad būtų remiamas Arkties politikos įgyvendinimas⁵¹;
- įvertinti jūrų zonų, skirtų arba naudojamų karinei veiklai, tinkamumą jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams įgyvendinti;
- įvertinti ES nepriklausančių šalių ir subjektų investicijas į jūrų infrastruktūrą pagal bendradarbiavimo mechanizmą, nustatytą reglamentu dėl tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo.

⁵¹ Dok. 12870/21.

5. Stiprinti pajėgumus

Siekdama propaguoti savo jūrų saugumo interesus, ES turėtų sparčiau plėtoti tiek civilinius, tiek karinius pajėgumus, atitinkamai įtraukiant pramonę. Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra, susiję su Europos jūrų saugumo civiliniais aspektais, įtraukti į ES programos „Europos horizontas“ veiksmų grupę „Civilinė visuomenės sauga“. Dabartiniai ir būsimi moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra padės plėtoti pajėgumus ES lygmeniu, įskaitant ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros apsaugą, povandeninių grėsmių valdymą, pasirengimą antropogeninėms ir gaivalinėms nelaimėms ir reagavimą į jas, keleivinio jūrų transporto saugumą ir NSS valdymą, kai tikslinga, įtraukiant pramonę.

Saugumo ir gynybos srityje, siekiant užtikrinti ryžtingesnį Sąjungos buvimą jūroje ir gebėjimą projektuoti galią, ES ir jos valstybės narės turėtų plėtoti visą jūrų pajėgumų spektrą, visapusiškai pasinaudodamos bendradarbiavimo pagal susijusias ES iniciatyvas ir priemones galimybėmis⁵². Visų pirma, stiprinant jūrų pajėgumus daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama ES atsparumo, konkurencingumo ir kontrolės užtikrinimui visais jūrų srities aspektais, derinant su NATO pagal Strateginį kelrodį. Atliekant Pajėgumų plėtojimo plano⁵³ peržiūrą, be kita ko, remiamasi patirtimi, įgyta Rusijos vykdomos karinės agresijos prieš Ukrainą kontekste. Pavyzdžiui, EGA išnagrinės pagrindines technologijas, reikalingas nepilotuojamiems bepiločių orlaivių būriams valdyti ir ypatingos svarbos jūros dugno infrastruktūrai apsaugoti.

⁵² Pajėgumų plėtojimo planas, bendradarbiavimo galimybės, nustatytos atliekant suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje, nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas, Europos gynybos fondas.

⁵³ 2022 m. birželio mėn. EGA Valdančioji taryba oficialiai pradėjo Pajėgumų plėtojimo plano peržiūrą.

Kaip raginama Strateginiame kelrodyje ir atsižvelgiant į suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje (CARD)⁵⁴, nacionaliniais ir daugiašaliais projektais turėtų būti siekiama įveikti susiskaidymą ypatingos svarbos išteklių, pvz., korvetės dydžio laivų ir laive esančių sistemų, srityje ir pagerinti atskirų platformų veiklos efektyvumą. 2019–2022 m. CARD cikluose nustatytos kelios bendradarbiavimo galimybės paskatino nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) projektus nepilotuojamų jūrų sistemų srityje. Europos gynybos fondas⁵⁵ remia mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektus, pavyzdžiui, informuotumo apie padėtį jūroje, jūrų stebėjimo pajėgumų, ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros apsaugos ir povandeninių pajėgumų srityse.

ES ir jos valstybės narės turėtų siekti stiprinti pajėgumus, suteikiančius joms galimybę geriau nustatyti įtartiną veiklą, kad būtų apsaugota ypatingos svarbos povandeninė infrastruktūra. ES ir NATO turėtų atitinkamai koordinuoti pastangas šioje srityje, kad būtų užtikrintas rezultatų nuoseklumas tais atvejais, kai reikalavimai sutampa.

Šioje strategijoje išdėstyti pagrindiniai ES veiksmai pajėgumams didinti yra šie:

- parengti bendrus saugumo ir gynybos technologijų reikalavimus ir koncepcijas, be kita ko, susijusius su informuotumu apie padėtį jūroje tiek ant vandens, tiek po vandeniu;
- kurti sąveikias bepilotes sistemas, skirtas stebėti ypatingos svarbos jūrų infrastruktūrą, kovoti su priešiškais bepiločių orlaivių būriais ir kt.;

⁵⁴ Prioritetinė sritis „Europos patruliavimo klasės antvandeniniai laivai“.

⁵⁵ EGF tikslas – stiprinti ES gynybos pramonės konkurencingumą ir inovacijų pajėgumą. Todėl jis prisideda prie valstybių narių karinių pajėgumų plėtojimo.

- didinti modernius apsaugos nuo minų pajėgumus, pvz., plėtojant ES operacijų koncepciją;
- remti bendrą sustiprintų jūrų patrulinių orlaivių pajėgumų plėtojimą;
- rengti bendras bandymų ir eksperimentavimo pratybas siekiant plėtoti būsimus pažangiausius jūrų pajėgumus.

6. Šviesti ir mokyti

Aukšto lygio specializuotas švietimas, įgūdžiai ir mokymas yra būtini, kad ES būtų pasirengusi įveikti dabartinius ir būsimus jūrų saugumo iššūkius. Kovoiant su naujomis hibridinėmis ir kibernetinėmis grėsmėmis reikia, kad operatoriai turėtų gerus skaitmeninius įgūdžius ir būtų vykdomos specialios perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo programos. Sprendimai, įgyvendinami vykdant karinio rengimo programų mainus ir bendras ES valstybių narių karinių jūrų pajėgų tarpusavio mokymo programas ir įvairių institucijų tarpusavio mokymo programas, padidins sąveikumą ir padės ES veiksmingiau, labiau koordinuotai ir įtraukiau reaguoti į naujas grėsmes.

Kaip Europos bendradarbiavimo vykdamant pakrančių apsaugos funkcijas praktinio vadovo dalis buvo parengtas mokymo katalogas, kuriame pateikiami visi ES agentūrų rengiami kursai visose jūrų srityse. Vadovas bus nuolat atnaujinamas atsižvelgiant į poreikius ir pokyčius. Turėtų būti tęsiamas sėkmingas Europos sienų ir pakrančių apsaugos funkcijų mokymo akademijos tinklo projektas (ECGFA NET) ir suderinti mokymo apie sienų ir pakrančių apsaugos funkciją kursai, ypač mainų programa, kurioje dalyvauja kaimyninės šalys ir kurioje bendradarbiaujama regioniniu lygmeniu, pasitelkiant specialų projektą, kurį įgyvendina EŽKA, glaudžiai bendradarbiaudama su EMSA ir FRONTEX. EMSA taip pat rengia jūrų kibernetinio saugumo kursą. Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis centras rengia kursus ir konferencijas hibridinių grėsmių, darančių poveikį jūrų sričiai, klausimais. Turėtų būti remiama lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas ES jūrų saugumo sektoriuje, skatinant moterų galimybes gauti aukšto lygio techninį išsilavinimą ir mokymą.

Europos saugumo ir gynybos koledžas (ESGK)⁵⁶ vykdo ES lygmens mokymus ir švietimą civiliniam ir kariniam personalui, kad būtų skatinamas bendras supratimas apie jūrų saugumo iššūkius ir didinamas informuotumas apie vis reikšmingesnę ES vaidmenį šioje srityje. ESGK remiamos šešios Europos karinių jūrų pajėgų akademijos šiuo metu rengia bendro tarptautinio karinių jūrų pajėgų semestro turinį.

⁵⁶ Vykdydamas bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), ESGK vykdo ES lygmens mokymus ir švietimą Sąjungos bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) srityje. Jis siekia plėtoti ir skatinti bendrą civilinio ir karinio personalo supratimą apie BSGP ir, vykdydamas mokymo veiklą, nustatyti ir skleisti gerąją praktiką, susijusią su įvairiais BSGP klausimais. Tokiu būdu ESGK papildo nacionalines pastangas mokymo ir švietimo srityje.

Šioje strategijoje pagrindiniai ES veiksmai švietimo ir mokymų srityje⁵⁷ yra šie:

- stiprinti su kibernetiniu, hibridiniu ir kosmoso srities saugumu susijusius įgūdžius remiant naujus ir esamus mokymo kursus, kuriuos siūlo įvairios akademinės institucijos ir kompetentingos nacionalinės ar ES įstaigos tiek civilinėje, tiek karinėje srityse;
- vykdyti specialias mokymo programas, kuriose galėtų dalyvauti ES nepriklausančios šalys partnerės, kad būtų kovojama su esamomis ir naujomis grėsmėmis jūrų saugumui;
- parengti tarptautinį karinių jūrų pajėgų semestrą vykdant Europos iniciatyvą dėl jaunų karininkų mainų (EMILYO)⁵⁸;
- rengti bendras civilines bei karines ir tarpžinybines pratybas, grindžiamas scenarijais, susijusiais su bendra jurisdikcija arba bendru pajėgumų naudojimu.

⁵⁷ Be kita ko, įgyvendinant Įgūdžių metus.

⁵⁸ <http://www.emilyo.eu/> EMILYO nėra susijusi su programa „Erasmus+“.

V. ES VEIKSMŲ JŪRŲ SAUGUMO SRITYJE RĖMIMO ĮRANKIAI IR PRIEMONĖS

Peržiūrėta strategija turėtų būti įgyvendinama taikant integruotą požiūrį, kad būtų kuo labiau padidinta sinergija ir sukurti papildomi ES įrankiai ir priemonės. Tai turėtų apimti:

- Europos gynybos fondo mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros gynybos projektus, kuriais siekiama didinti ES valstybių narių ginkluotųjų pajėgų pajėgumus;
- Europos taikos priemonę, kaip nebiudžetinį karinio ir gynybinio pobūdžio ES veiksmų pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką finansavimo mechanizmą;
- ES civilinių jūrų saugumo pajėgumų mokslinius tyrimus ir inovacijas, visų pirma pagal ES programos „Europos horizontas“ 3 veiksmų grupę „Civilinė visuomenės sauga“;
- Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų priemonės teikiamas galimybes stiprinti valstybių narių pakrančių apsaugos institucijų, vykdančių teisėsaugos ir kontrolės užduotis jūroje, pajėgumus;

- ES karinių jūrų pajėgų operacijas (operacijas ATALANTA ir IRINI) ir esamo koordinuoto jūrinio buvimo sistemą;
- Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, visų pirma pasinaudojant analitiniais ir reagavimo pajėgumais, taip pat įgyvendinant Komisijos rekomendaciją dėl atsparumo nelaimėms didinimo tikslų;
- Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės programą, kuria remiamos tarptautinės partnerystės siekiant didinti jūrų saugumą, visų pirma informuotumą apie padėtį jūroje;
- Pasirengimo narystei paramos priemonę (2021–2017 m.), PNPP III, atsižvelgiant į jos taikymo sritį ir orientavimąsi į šalis kandidates;
- bendros užsienio ir saugumo politikos biudžetą civilinėms BSGP misijoms finansuoti;
- Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondą (EJRŽAF), siekiant finansuoti jūrų stebėjimą ir bendradarbiavimą vykdant pakrančių apsaugos funkcijas;
- Europos regioninės plėtros ir fondo (ERPF) ir INTERREG programas, pagal kurias remiamos investicijos į pakrančių ir atokiausius regionus bei teritorijas ir šalis, turinčias jūrų sienas su ES.

VI. TOLESNI VEIKSMAI

Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis bendradarbiaus su Taryba, kad ši peržiūrėta strategija būtų įgyvendinta pirmiau nurodytose ir veiksmų plane išsamiai išdėstytose veiklos srityse, remiantis ESJSS pasiekimais nuo 2014 m., pasitelkiant esamas priemones bei politiką ir vadovaujantis bendromis Strateginio kelrodžio gairėmis.

Praėjus trejiems metams po to, kai Taryba patvirtins strategiją, Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis pateiks Tarybai bendrą pažangos ataskaitą, parengtą atsižvelgiant į valstybių narių pateiktą informaciją.

Peržiūrėtas ESJSS veiksmų planas¹

1 strateginis tikslas. Vykdyti aktyvesnę veiklą jūroje

Tikslai	Veiksmai		Chronologija <i>Kai taikytina</i>	Susiję subjektai²
1.1. Išplėsti ES vaidmenį ir veiksmus jūrų baseinuose aplink ES ir užjūriuose.	Stiprinti ES BSGP karinių jūrų pajėgų operacijas ir konsoliduoti koordinuoto jūrinio buvimo (CMP) koncepcijos įgyvendinimą.			
	1.1.1.	Suteikti ES BSGP karinių jūrų pajėgų operacijoms (įskaitant ATALANTA ir IRINI) karinių jūrų ir oro pajėgų išteklius, išvardytus jų atitinkamuose sujungtuose bendruose pareiškimuose dėl reikalavimų.	2025 m.	VN, EIVT
	1.1.2.	Remiantis EIVT pasiūlymais apsvarstyti, kokiose naujose svarbiose jūrų zonose būtų galima įgyvendinti CMP.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT
	Plėtoti valstybių narių ir ES jūrų saugumo iniciatyvų bendradarbiavimą ir sinergijas			

¹ ESJSS bus įgyvendinama pagal šį veiksmų planą ir laikantis integruoto požiūrio. Ją įgyvendinant bus naudojamosi visa atitinkama ES civilinė ir karinė politika, įrankiais ir priemonėmis ir bus koordinuojama visų susijusių subjektų politika ir veikla Europos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis, stiprinant jų sinergijas ir papildomumą. Ja taip pat bus skatinamas darnesnis ES angažavimasis sprendžiant išorės konfliktus ir krizes, kad būtų sustiprintas ES ir jos piliečių saugumas.

² Veiksmų plane išvardyti susiję subjektai prisidės pagal savo atitinkamą kompetenciją, atsakomybę ir įgaliojimus. Šiame veiksmų plane ES agentūros yra tos, kurios yra identifiкуotos kaip įvairių veiksmų plano veiksmų dalyvės, ir bet koks joms priskirtas vaidmuo nedaro poveikio jų atitinkamų administracinių valdybų procedūroms ir sprendimams, susijusiems su tuo, kaip agentūros prisideda prie šių veiksmų. Komisija arba valstybės narės taip pat gali pakviesti kitas atitinkamas ES agentūras bendradarbiauti įgyvendinant veiksmų planą. Agentūros dalyvaus tarptautiniame darbe per atitinkamas ES tarnybas (kuriojančius generalinius direktoratus).

	1.1.3.	Propaguoti tolesnes EUNAVFOR operacijos ATALANTA ir Europos informuotumo apie padėtį jūroje misijos Ormuzo sąsiauryje (EMASOH) tarpusavio sinergijas.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT
	1.1.4.	Stiprinti ES institucijų ir ES valstybių narių veiksmų darną ir koordinavimą, be kita ko, pasitelkiant CMP.	Nuolat	VN, COM, EIVT
	1.1.5.	Remti veiksmus, naudojantis EUROSUR gretinimo paslaugomis ir keitimosi informacija pajėgumais, pavyzdžiui, BKIA ir integruotas jūrų paslaugas (IJS), ir koordinuoti stebėsenos veiklą pasienio teritorijose.	Nuolat	FRONTEX, EMSA
	1.1.6.	Remti jūrų sektoriaus darbuotojų mokymo kursų kūrimą valstybėse narėse, organizuojant mokymus ir užtikrinant prieigą prie EUROSUR pajėgumų ir paslaugų.		
	1.1.7.	Užtikrinti, kad ES veiksmai jūroje ir sausumoje papildytų ES integruotą požiūrį, skatinant sąsajas su tarpžinybiniu bendradarbiavimu pakrančių apsaugos funkcijų srityje (Trišalis darbo susitarimas) ir daugiatikslės jūrų operacijos koncepcija, parengta vykdant ES bendradarbiavimą pakrančių apsaugos funkcijų srityje ir pakrančių apsaugos institucijų įgyvendinama atitinkamuose jūrų baseinuose.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT, EŽKA, EMSA, FRONTEX
	1.1.8.	Kai tinkama ir teisiškai įmanoma, skatinti BSGP veiklos ir daugiatikslės jūrų operacijos koncepcijų, parengtų vykdant tarpžinybinį bendradarbiavimą pakrančių apsaugos funkcijų srityje, sinergijas.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT, EŽKA, EMSA, FRONTEX

	Atitinkamuose jūrų baseinuose aplink ES			
	1.1.9.	Organizuoti jūrų saugumo pratybas, įskaitant kasmetines valstybių narių karinių jūrų pajėgų ir pakrančių apsaugos tarnybų pratybas, kuriose dalyvautų karinės jūrų pajėgos ir jūrų saugumo institucijos iš kuo daugiau valstybių narių, siekiant sustiprinti pasirengimo ir reagavimo į tradicines grėsmes, taip pat į 4 strateginiame tikslė išvardytas rizikas ir grėsmes pajėgumus.	Kasmet nuo 2024 m.	VN, COM, EIVT (EUMS)
	1.1.10.	Skatinti ir įtraukti jūrų saugumą į darbą, susijusį su strategijomis bei iniciatyvomis, susijusiomis su jūrų baseiniais aplink ES, ir atitinkamai į atitinkamas makroregionines strategijas.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	Arktis			
	1.1.11.	Užtikrinti pakankamą palydovinį stebėjimą ir siekti užtikrinti pakankamas SATCOM bei padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo paslaugas naujų Arkties jūros maršrutų atžvilgiu, be kita ko, pasitelkiant programos „Copernicus“ pajėgumus (įskaitant jos jūrų paslaugą – CMEMS ir jūrų stebėjimą CMS ³), kad būtų didinamas informuotumas apie padėtį.	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, COM, EMSA
	1.1.12.	Dalyvauti, atitinkamai, Arkties tarybos darbe ir susijusiuose forumuose.	Nuolat.	VN, EIVT, COM
	Atlanto vandenynas			

³ <https://marine.copernicus.eu/>

	1.1.13.	Remti kovos su prekyba narkotikais operacijas keičiantis informacija ir vykdant bendras operacijas, be kita ko, išvykimo šalyse ir (arba) uostuose ir paskirties ES uostuose bei uostų įrenginiuose, įskaitant Karibų jūrą.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, COM, MAOC-N, EMSA, EUROPOLAS, FRONTEX
	1.1.14.	Užmegzti bendradarbiavimą jūrų saugumo srityje su partneriais iš viso Atlanto vandenyno regiono, įskaitant tarptautines ir regionines organizacijas iš Afrikos ir Šiaurės bei Pietų Amerikos.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	1.1.15.	Identifikuoti ir skatinti regioninės jūrinių pajėgumų stiprinimo veiklos kryptis siekiant išplėsti esamas jūrų saugumo pajėgumų stiprinimo programas (pvz., Rabato procesą), tobulinti jų koordinavimą ir plėtoti panašias iniciatyvas su šalimis partnerėmis ir regioninėmis organizacijomis.	Nuolat, nuo 2024 m.	VN, EIVT, COM
	1.1.16.	Rengti bendras pratybas ir apsilankymus uostuose su bendramintėmis pakrančių šalimis, siekiant sustiprinti ES, kaip pasaulinio jūrų saugumo užtikrintojos, vaidmenį ir stiprinti bendradarbiavimą jūrų saugumo srityje.	Nuolat	VN, COM, EIVT
	Baltijos jūra			
	1.1.17.	Sukurti mechanizmą, kuriame dalyvautų Komisija, Baltijos jūros valstybių taryba (BJVT) ir HELCOM, kad būtų koordinuojami mokslinio pobūdžio veiksmai, operacijos ir dalijimasis duomenimis siekiant įgyvendinti kovos su NSS Baltijos jūroje ir galimais naftos išsiliejimais	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT

		dėl laivų avarijų veiksmų planą		
	1.1.18.	Parengti regioninio lygmens priemonę, kuri leistų dalytis duomenimis apie išmestus šaudmenis, atlikti rizikos vertinimą ir identifikuoti geriausius būdus, kaip iš Baltijos jūros pašalinti įprastinius ir cheminius šaudmenis.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	1.1.19.	Vystyti technologijas, skirtas spręsti NSS problemą, ir didinti jų mastą taip pat įtraukiant civilinius subjektus ir skatinant ryšius su pramone.	Nuolat, nuo 2024 m.	VN, COM, EIVT
	1.1.20.	Toliau intensyvinti pastangas, be kita ko, kaip visapusiško ES atsako į NSS dalį reguliariai organizuojant kampaniją, kurios tikslas – iš Baltijos jūros regiono pašalinti išmestus šaudmenis, apsaugoti žmonių gyvybes ir jūrų aplinką, užtikrinti jūrų koridorių saugumą ir sudaryti palankesnes sąlygas jūrų ekonominės veiklos plėtrai.	Nuolat, nuo 2024 m.	VN, COM, EIVT
	Juodoji jūra			
	1.1.21.	Stiprinti koordinuoto reagavimo į jūrų taršą, susijusią su ginkluotaisiais konfliktais, pajėgumus, be kita ko, parengiant naujas mokymo programas, skirtas kovai su tarša iš įvairių šaltinių, įskaitant, pvz., NSS, minas, naftos nuotėkius, nuskendusius laivus ir kt., kuri taip pat gali turėti įtakos biologinei įvairovei ir ekosistemoms, taip pat pasinaudojant Bendra Juodosios jūros darbotvarke (CMA) ir Juodosios jūros strategine mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarke (SRIA).	Nuo 2023 m.	VN, COM, EMSA
	1.1.22.	Remtis esamais ES SATCEN ir kitų ES tarnybų pajėgumais ir stiprinti	Nuo 2023 m.	MS, COM,

		dabartinius pajėgumus aptikti jūrų minas, be kita ko, dislokuotas Rusijai vykdant agresijos karą prieš Ukrainą, keliančias pavojų laivybai ir navigacijai.		SatCen
	Viduržemio jūra			
	1.1.23.	Didinti bendraminčių Viduržemio jūros regiono šalių partnerių pajėgumus ir, kai tikslinga, dalytis informacija, kad būtų sustiprintas jų gebėjimas vykdyti jūrų stebėjimo užduotis, be kita ko, siekiant nustatyti neteisėto sienos kirtimo atvejus ir tarpvalstybinę nusikalstamą veiklą ir užkirsti jiems kelią.	Nuolat	VN, COM, EIVT, FRONTEX
	1.1.24.	Stiprinti operacijos IRINI, EUBAM Libya ir atitinkamų ES agentūrų veiklos koordinavimą ir sinergijas, kad būtų galima įgyvendinti visus operacijos IRINI įgaliojimus.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT, FRONTEX, EMSA, SATCEN
	1.1.25.	Stiprinti operacijos IRINI ir atitinkamų partnerių veiklos koordinavimą, toliau naudojantis esamais forumais keitimuisi informacija (pvz., SHADE MED konferencija) ir ieškant būdų išnaudoti operacines sinergijas.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT
	1.1.26.	Rengti mokymo kursus ir sudaryti palankesnes sąlygas Viduržemio jūros sąjungos (VJS) šalims keistis informacija, ekspertinėmis žiniomis, technine pagalba, mokymu ir geriausios praktikos pavyzdžiais, siekiant kovoti su neteisėta veikla jūroje, be kita ko, pasitelkiant MedCGFF ir	Nuolat, nuo 2024 m.	VN, COM, FRONTEX, EMSA, EŽKA

		laikantis VJS TME deklaracijos ⁴ .		
	1.1.27.	Identifikuoti ir skatinti regioninės jūrinių pajėgumų stiprinimo veiklos kryptis siekiant išplėsti esamas jūrų saugumo pajėgumų stiprinimo programas (pvz., Rabato procesą), tobulinti jų koordinavimą ir plėtoti panašias iniciatyvas su šalimis partnerėmis ir regioninėmis organizacijomis.	Nuolat, nuo 2024 m.	VN, EIVT, COM
	1.1.28.	Įgyvendinti GFCM rekomendacijas / tarptautinio inspektavimo sistemą / bandomuosius projektus, kad būtų pagerintas žuvininkystės išteklių tvarumas, remiant kovą su NNN žvejyba.	Nuolat	VN, COM, EŽKA
	1.1.29.	Rengti bendras pratybas ir apsilankymus uostuose su bendramintėmis pakrančių šalimis, siekiant sustiprinti ES, kaip pasaulinio jūrų saugumo užtikrintojos, vaidmenį ir stiprinti bendradarbiavimą jūrų saugumo srityje.	Nuolat	VN, COM, EIVT
	Šiaurės jūra			
	1.1.30.	Atlikti visapusiško Šiaurės jūros baseino kartografavimo darbą, kad būtų galima vykdyti rizikos vertinimą ir identifikuoti geriausius įprastinių bei cheminių šaudmenų pašalinimo būdus.	Iki 2025 m. pabaigos	COM, VN
	Svarbiose jūrų zonose			
	1.1.31.	Didinti paramą kovai su nelegalia ir neteisėta veikla jūroje, įskaitant	Nuolat	VN, COM,

⁴ VJS TME deklaracijos 71 straipsnis: Ministrai palankiai vertina aktyvų MedCGFF vaidmenį stiprinant regioninį bendradarbiavimą ir skatinant abipusės svarbos ir bendro intereso jūrų klausimų, susijusių su pakrančių apsaugos funkcijomis tarpvalstybiniu mastu ir sektoriuose, tiek civiliniame, tiek kariniame, supratimą, ir ragina forumą plėtoti mokymo veiklą ir toliau sudaryti palankesnes sąlygas keistis informacija, ekspertinėmis žiniomis, technine pagalba, mokymu ir geriausios praktikos pavyzdžiais siekiant kovoti su neteisėta veikla jūroje.

		prekybą žmonėmis, prekybą narkotikais, piratavimą ir NNN žvejybą.		EIVT
	Gvinėjos įlanka			
	1.1.32.	Toliau remti Jaundės jūrų saugumo architektūrą, be kita ko, pasitelkiant Gvinėjos įlankos regioninio informacijos tinklo (GoGIN) programą, ir gerinti teisinės valstybės principo įgyvendinimą bei nacionalines teisinės sistemas regione, be kita ko, pasitelkiant vykdomas programas SWAIMS ir PASSMAR, iki kol jos bus užbaigtos 2024 m., o vėliau – pakeisiančią regioninę jūrų saugumo programą, taip pat GoGIN II ir platformą YARIS.	Nuolat	VN, COM, EIVT, EMSA
	1.1.33.	Stiprinti ES institucijų ir ES valstybių narių veiksmų darną, visų pirma konsoliduojant CMP Gvinėjos įlankoje įgyvendinimą.	Nuolat	VN, EIVT, COM
	Indijos ir Ramiojo vandenynų regionas			
	1.1.34.	Tobulinti keitimosi informacija mechanizmus ir sudaryti sąlygas susieti jūrų informacijos gretinimo centrus, plėtojant ir plečiant CRIMARIO platformos IORIS ir iniciatyvos SHARE.IT naudojimą.	Nuolat	VN, COM, EIVT
	1.1.35.	Rengti bendras pratybas ir apsilankymus uostuose su Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono bendraminčiais partneriais, pageidautina, naudojant platformą IORIS kaip bendradarbiavimo priemonę.	Nuo 2024 m.	VN, COM, EIVT
	1.1.36.	Sustiprinti ES institucijų ir ES valstybių narių veiksmų ir gebėjimų stiprinimo programų tarpusavio darną, be kita ko, pasitelkiant CMP šiaurės vakarinėje Indijos vandenyno dalyje.	Nuo 2023 m.	

	1.1.37.	Stiprinti bendradarbiavimą jūrų saugumo srityje su tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, visų pirma Pietryčių Azijos valstybių asociacija (ASEAN), be kita ko, siekiant įgyti dialogo partnerės statusą Indijos vandenyno šalių asociacijoje (IORA).	Nuo 2023 m.	
	1.1.38.	Toliau remti jūrų saugumo architektūrą vakarinėje Indijos vandenyno dalyje, sukurtą pagal programos MASE (iki veiklos užbaigimo 2023 m.) ir Džibučio elgesio kodekso sistemą, pasitelkiant būsimą regioninę jūrų saugumo programą Užsachario Afrikoje.	Nuo 2024 m.	COM, EIVT
	1.1.39.	Toliau propaguoti operaciją EUNAVFOR ATALANTA kaip sistemą, kuria užtikrinamas jūrų saugumas pagal jos įgaliojimus ir didinama veikla jūroje su bendramintėmis šalimis ir organizacijomis, be kita ko, atsižvelgiant į CMP šiaurės vakarinėje Indijos vandenyno dalyje.	Nuolat	VN, EIVT
1.2. Skatinti laikytis tarptautinės teisės ir kovoti su neteisėta veikla jūroje	Skatinti laikytis UNCLOS ir kitų tarptautinių teisinių priemonių, susijusių su jūrų saugumu			
	1.2.1.	Propaguoti atitiktą tarptautinėms teisinėms priemonėms, susijusioms su jūrų saugumu, visų pirma UNCLOS, ir skatinti jas pasirašyti ir ratifikuoti bei dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais atitinkamuose forumuose su pakrančių valstybėmis ir partneriais įgyvendinant su jūrų saugumu susijusią tarptautinę teisę.	Nuolat nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	1.2.2.	Bendradarbiauti su šalimis partnerėmis siekiant dalintis geriausios praktikos pavyzdžiais ir pasitikėjimo stiprinimo priemonėmis, kad būtų lengviau įgyvendinti tarptautinę teisę palaikant santykius su tokiomis	Nuolat nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT

		šalimis partnerėmis.		
	Skatinti ir plėtoti jūrų saugumo aspektus pagal IMO ir ES teisinės sistemas			
	1.2.3.	Bendradarbiauti su šalimis partnerėmis sprendžiant jūrų saugumo klausimus, pavyzdžiui, užtikrinant, kad būtų laikomasi IMO teisinių priemonių, visų pirma įgyvendinant Tarptautinį laivų ir uosto įrenginių apsaugos (angl. <i>International Ship and Port Facility Security</i> ; ISPS) kodeksą.	Nuolat	VN, COM, EMSA
	1.2.4.	Skatinti ir plėtoti MARSEC komiteto gaires, įskaitant kibernetinio saugumo gaires, laikantis IMO taisyklių, kad būtų skatinamos uostų ir laivų saugumo kontrolės funkcijos.	Nuolat	VN, COM, EMSA
	1.2.5.	Vykdyti pakankamą Komisijos jūrų saugumo patikrinimų skaičių kaip reguliarią metinę veiklą siekiant stebėti, kaip valstybėse narėse taikomi ES jūrų saugumo teisės aktai; toliau nagrinėti jūrų saugumo, įskaitant kibernetinį saugumą, ypač jūrų transporto, įskaitant keleivinius laivus, stiprinimo būdus.	Nuolat	VN, COM, EMSA
	Remti kovą su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba, laikantis konsoliduoto ES požiūrio ir taikant geriausią patirtį.			
	1.2.6.	Toliau remti valstybes nares vykdant bendras ir žuvininkystės kontrolės operacijas, kartu įgyvendinant EŽKA jungtinės veiklos planus, kad būtų sudarytos sąlygos nuolatiniam keitimuisi informacija ir žvalgybai bei kontrolės veiklai, suplanuotai remiantis rizikos vertinimo rezultatais.	Nuolat, kai galima, dabar vykdoma	VN, COM, EŽKA

	1.2.7.	Skatinti tarpžinybinį bendradarbiavimą, įskaitant keitimąsi duomenimis, siekiant pagerinti stebėseną, kontrolę ir priežiūrą ir padėti ES ir ne ES žuvininkystės institucijoms ⁵ (įskaitant nacionalinius ir regioninius žvejybos stebėjimo centrus) užtikrinti taikytinų regioninių ir nacionalinių teisės aktų laikymąsi.	Vykdoma	VN, COM, EŽKA, EMSA, FRONTEX
	1.2.8.	Padėti valstybių narių pakrančių apsaugos ir karinėms jūrų pajėgoms teikti paslaugas atitinkamuose RŽVO konvencijos rajonuose, kad būtų užtikrinta jūrininkų, žvejybos laivų ir laivynų sauga ir apsauga (pvz., nuo piratavimo) ir būtų geriau kontroliuojamas bei panaikintas priverstinis ir sunkus darbuotojų išnaudojimas jūroje.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, COM
	1.2.9.	Imtis veiksmų, kad būtų kontroliuojami ir panaikinti priverstinio darbo ir sunkūs piktnaudžiavimo darbu atvejai jūroje.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, COM
	Stiprinti sienų kontrolę ir kovoti su tarpvalstybine nusikalstama veikla, pavyzdžiui, neteisėtu migrantų ar prekių gabenimu ir prekyba žmonėmis, daugiausia dėmesio skiriant ES teritorijoms, kurios patiria ypač didelį migracijos spaudimą, taip pat su neteisėta, neleista angliavandenilių žvalgymo ir grėžimo veikla			
	1.2.10.	Parengti darnų ir tvirtą atsaką siekiant kovoti su migracijos instrumentalizavimu jūra ir atgrasyti, išardyti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn nusikaltėlių tinklus, gabenančius migrantus ir vykdančius prekybą žmonėmis.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT, FRONTEX, EUROPOL,

⁵ Žuvininkystės parama ES ir ne ES institucijoms priklauso EŽKA įgaliojimams, padedant kitoms agentūroms. Ne ES žuvininkystės institucijoms teikiamai paramai reikalingas specialus Europos Komisijos prašymas.

				EUROJUSTAS
	1.2.11.	Pasinaudojant visišku EBCG reglamento ⁶ įgyvendinimu ir atitinkamų subjektų (pvz., Europolo, Interpolo, UNODC) struktūrizuotu bendradarbiavimu bei siekiant remti Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (SCSM) veiklą, tobulinti rizikos analizę siekiant identifikuoti stebėtinas jūrų zonas ir uostus, taip pat sektinus laivus ir orlaivius, siekiant kovoti su tarpvalstybine neteisėta veikla.	Nuo 2024 m.	VN, COM, EMSA, FRONTEX
	1.2.12.	Sukurti ir palaikyti ES padėties vaizdo sistemą, įskaitant pasienio zoną, pagrįstą keitimusi informacija, rizikos analize ir aktyviu stebėjimu iš oro bei patruliavimu.	Nuo 2024 m.	VN, FRONTEX
	1.2.13.	Apsaugoti ES valstybių narių jūrų zonas nuo neteisėtos, neleistos angliavandenilių ir kitų išteklių žvalgybos ir grėžimo veiklos, laikantis tarptautinės teisės, visų pirma UNCLOS.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, EIVT

2 strateginis tikslas. Bendradarbiauti su partneriais

Tikslai	Veiksmai	Tvarkaraštis <i>Kai taikytina</i>	Susiję subjektai
---------	----------	--------------------------------------	------------------

⁶ Reglamentas (ES) 2019/1896.

2.1. Intensyvinti bendradarbiavimą su bendraminčiais ir strateginiais partneriais	Intensyvinti bendradarbiavimą su bendraminčiais ir strateginiais partneriais			
	2.1.1.	Didinti ES dalyvavimą SHADE mechanizmuose jūrų srityje, įskaitant GOG SHADE darbo pogrupius. Dalyvauti G7++FOGG (Gvinėjos įlankos draugų) grupės ir jos darbo pogrupių darbe. Dalyvauti Džibučio elgesio kodekso ir jo darbo pogrupių darbe.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, EIVT, COM
	2.1.2.	Stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir tarptautiniais partneriais bendro intereso jūrų saugumo klausimais, pavyzdžiui, ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros stebėjimo ir apsaugos klausimais.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT, COM
	2.1.3.	Remti šalis partneres joms stiprinant jūrų valdymo, teisinės valstybės, įskaitant teisinio rezultato užtikrinimo procedūras ⁷ , ir karinius bei karinių jūrų pajėgų pajėgumus, be kita ko, naudojantis Europos taikos priemone.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	2.1.4.	Atlikti tyrimus siekiant geriau suprasti verslo ir prekybos priklausomybę nuo pagrindinių uostų ir jūrų ryšių linijų ES ir už jos ribų ir plėtoti keitimosi informacija su pagrindiniais verslo ir pramonės subjektais, kurie priklauso nuo importo ir eksporto, taip pat laivybos bendrovėmis, formatas, kad būtų skatinamas tarpusavio supratimas apie priklausomybę nuo jūrų saugumo ir jūrų ryšių linijų.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT, COM
Stiprinti bendradarbiavimą ir intensyvinti operatyvinę sąveiką su visais partneriais jūroje				

⁷ Procedūros, susijusios su įtariamųjų, dalyvavusių jūrų nusikalstamose veikose, visų pirma piratavime ir ginkluotame plėšime jūroje, baudžiamuoju persekiojimu.

	2.1.5.	Dislokuoti ES ryšių palaikymo pareigūnus regioniniuose jūrų informacijos gretinimo centruose svarbiose jūrų zonose, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos ES ir jos partneriams keistis informacija ir bendradarbiauti ir, kai tinkama, įvertinti šių informacijos gretinimo centrų tiesioginio susiejimo su atitinkamomis ES jūrų stebėjimo sistemomis galimybes	Nuo 2023 m.	VN, EIVT
	2.1.6.	Skatinti valstybių narių karinių jūrų pajėgų dalinių, dislokuotų įgyvendinant CMP, naudojimąsi tokiomis platformomis kaip IORIS ir YARIS išorės ryšiams palaikyti ir pratybose su pakrantės valstybėmis ir partneriais.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, EIVT, EGA
	2.1.7.	Sukurti civilinės bendradarbiavimo priemonės, skirtas ES valstybių narių ir ES agentūrų vykdomoms jūrų operacijoms.	Nuo 2024 m.	VN, COM, EIVT, EGA, EMSA, EUROPOLAS, SATCEN, FRONTEX
	Įtraukti jūrų saugumą į santykius su šalimis partnerėmis ir regioninėmis organizacijomis			
	2.1.8.	Plėtoti ryšius su šalimis partnerėmis ir regioninėmis organizacijomis atitinkamai dalyvaujant bendruose projektuose, susijusiuose su jūrų saugumu ir sauga.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	2.1.9.	Plėtoti bendradarbiavimą pakrančių apsaugos funkcijų srityje pagal	Nuo 2023 m.	VN, EIVT,

		esamus ar būsimus darbinius susitarimus ir susitarimus dėl statuso su šalimis partnerėmis, be kita ko, siekiant stiprinti jūrų stebėjimą.		FRONTEX, EMSA, EŽKA
2.2. Dirbti su ne ES partneriais siekiant sustiprinti jūrų stebėjimą	Bendradarbiauti su ne ES partneriais kuriant sąveikumo sprendimus, skirtus dalijimuisi jūrų stebėjimo informacija			
	2.2.1.	Išlaikyti paramą regioninei jūrų saugumo architektūrai vakarinėje Indijos vandenyno dalyje.	Nuolat	COM, EIVT
	2.2.2.	Gerinti keitimąsi informacija su šalimis partnerėmis EUROSUR sistemoje ir aktyvuojant konkrečias padėties vaizdo sistemas (EBCG 2.0 reglamento 27 straipsnis).	Iki 2024 m. pabaigos	VN, COM, EIVT, EGA, FRONTEX
	Stiprinti jūrų saugumo architektūras ir tarpžinybinį bendradarbiavimą strateginės svarbos jūrų baseinuose ir jūrų zonose			
	2.2.3.	Remti jūrų pajėgumų stiprinimą ir didinti informuotumą apie padėtį jūroje Indijos ir Ramiojo vandenynų regione pasitelkiant programą MASE, iki kol ji bus užbaigta 2023 m. gruodžio mėn., o vėliau – ją pakeisiančią regioninę jūrų saugumo programą, kuri bus pradėta įgyvendinti 2024 m., taip pat projektą CRIMARIO, įskaitant platformą IORIS.	Nuolat	COM, EIVT
	2.2.4.	Stiprinti programų ECOFISH ir PSP, CRIMARIO ir MASE, kol ji bus užbaigta, o vėliau – ją pakeisiančios regioninės jūrų saugumo programos, tarpusavio sinergijas.		COM, EIVT
	2.2.5.	Remti Jaundės jūrų saugumo architektūros įgyvendinimą Gvinėjos įlankos regione pasitelkiant Gvinėjos įlankos tarpregioninį tinklą bei platformą YARIS ir bendradarbiaujant su atitinkamais partneriais.		COM, EIVT

2.3. Stiprinti bendradarbiavimą dvišaliu ir daugiašaliu lygmenimis	Stiprinti bendradarbiavimą dvišaliu ir daugiašaliu lygmenimis			
	2.3.1.	Gilinti bendradarbiavimą su NATO jūrų saugumo srityje pagal sutartą bendrą deklaraciją ir bendro pasiūlymų rinkinio sistemą, be kita ko, pasitelkiant ES ir NATO struktūrinį dialogą atsparumo klausimais, visapusiškai laikantis abipusio atvirumo ir skaidrumo, abipusiškumo ir įtraukumo principų, taip pat abiejų organizacijų sprendimų priėmimo autonomijos principų. ⁸	Nuo 2023 m.	VN, EIVT, EGA
	2.3.2.	Stiprinti bendradarbiavimą su IMO ir regioninėmis jūrų konvencijomis siekiant kovoti su tyčinių ir neteisėtų veiksmų, kurie gali turėti įtakos laivams ir uostų įrenginiams, grėsmėmis visame pasaulyje.	Nuo 2024 m.	VN, COM, EMSA, HELCOM, OSPAR, Barselonos konvencija
	2.3.3.	Stiprinti bendradarbiavimą su UNODC kovojant su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu, kuris veikia jūroje arba per jūrą.	Nuo 2024 m.	VN, EIVT, FRONTEX

3 strateginis tikslas. Atlikti vadovaujamą vaidmenį informuotumo apie padėtį jūroje srityje

Tikslai	Veiksmai	Tvarkaraštis <i>Kai taikytina</i>	Susiję subjektai
---------	----------	--------------------------------------	------------------

⁸ Bendradarbiavimo sričių sąrašas pateiktas 2023 m. sausio 10 d. Trečiosios bendros deklaracijos dėl ES ir NATO bendradarbiavimo tekste (<https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>)

3.1. Stiprinti ES informuotumą apie padėtį jūroje	Užtikrinti saugų ir spartų keitimąsi informacija tarp visų susijusių sektorių ir sistemų visose ES ir ELPA valstybėse			
	3.1.1.	Pradėti BKIA veiklos etapą, įskaitant įslaptinto BKIA tinklo įgyvendinimą.	Nuo 2024 m.	VN, COM, EMSA ⁹
	3.1.2.	Skatinti ir (arba) motyvuoti valstybių narių konkrečias pakrančių apsaugos ir karines institucijas, prisijungti prie BKIA bendruomenės.	Nuolat, nuo 2023 m.	COM, EMSA
	3.1.3.	Naudotis BKIA siekiant keistis jūrų stebėjimo informacija, didinti atsparumą ir apsaugoti ypatingos svarbos jūrų infrastruktūrą (pvz., povandeninius kabelius, vamzdynus ir jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos objektus).	Nuo 2024 m.	VN, COM, EGA, SATCEN, EMSA
	3.1.4.	Apsvarstyti galimybę naudotis BKIA siekiant keistis informacija vykdant tarpžinybinį bendradarbiavimą, papildant jau veikiančius tinklus.	Nuolat, kai BKIA pradės veikti.	VN, EŽKA, EMSA ir FRONTEX
	3.1.5.	Remti informuotumo apie padėtį jūroje gynybos srityje programos parengimą, kartu užtikrinant sinchronizavimą su atitinkamais civiliniais suinteresuotaisiais subjektais.	Ne vėliau kaip 2024 m.	VN, EGA
	Stiprinti civilinių ir karinių jūrų institucijų keitimąsi informacija			
	3.1.6.	Stiprinti MARSUR ir užtikrinti keitimąsi operatyvine informacija tarp MARSUR tinklo ir BKIA (įskaitant įslaptintą ir neįslaptintą informaciją).	2024 m. pabaiga	COM, EMSA, EGA, SATCEN, VN

⁹ Kiekvieno šiame veiksmų plane nurodyto veiksmo operacinis etapas ir tvarkaraštis prasideda aktyvavus užduotį po to, kai gaunamas EMSA valdybos patvirtinimas.

	3.1.7.	Stiprinti ES nacionalinių jūrų operacijų centrų ryšių palaikymą ir veiksmų koordinavimą naudojantis BKIA ir MARSUR, atitinkamai regioniniu pagrindu, kad būtų vykdomas ir tobulinamas integruotas jūrų stebėjimas jūrų baseinuose aplink ES.	Nuolat	VN, COM, EGA, EIVT (EUMS), EGA, EMSA
	3.1.8.	Sustiprinti MSCHOA siekiant pagerinti informuotumą apie padėtį jūroje jūrų eismui itin svarbiose srityse.	Nuolat, kai galima	VN, EIVT
	Stiprinti jūrų stebėjimą ir keitimąsi informacija naudojant kosmoso pajėgumus, nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistemą ir kitas besiformuojančias technologijas, be kita ko, siekiant apsaugoti ES išorės sienas			
	3.1.9.	Sudaryti sąlygas keistis atitinkama informacija tarp kosmoso pajėgumų ir jūrų stebėjimo priemonių, įskaitant BKIA ir MARSUR.	2024 m. pabaiga	VN, COM, EMSA, EGA, EKA, SATCEN
	3.1.10.	Visapusiškai pasinaudoti esamais ir būsimais ES kosmoso programų pajėgumais ir paslaugomis, įskaitant Žemės stebėjimo komponentą (programa „Copernicus“, įskaitant jos jūrų paslaugą – CMEMS ir jūrų stebėjimą CMS), sistemą GALILEO (ir jos reagavimo į grėsmes sistemą) ir EGNOS, taip pat IRIS ¹⁰ , be kita ko, jūrų stebėjimo, jūrų aplinkos ir klimato kaitos stebėsenos tikslais.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT, EMSA, EŽKA, SATCEN
	3.1.11.	Skatinti kosmoso mokslinius tyrimus ir inovacijas jūrų stebėjimo reikmėms, be kita ko, dalyvaujant pagrindiniams subjektams ir	Nuo 2023 m.	VN, COM, EMSA,

¹⁰ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

		pramonės atstovams, kartu su ES palydovų centru ir įgyvendinant programos „Copernicus“ saugumo strateginę mokslinių tyrimų darbotvarkę.		FRONTEX, SATCEN
	3.1.12.	Gerinti kosmoso technologijų integravimą į nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistemas, taip pat radarų stotis, jūrų patruliavimo orlaivius ir jūrų (pilotuojamas ir nepilotuojamas) transporto priemonės, naudojant novatoriškas, kibernetiniu požiūriu atsparias priemones.	Nuolat, nuo 2023 m.	VN, EMSA, FRONTEX, SATCEN
	3.1.13.	Sustiprinti pakrančių ir jūrų patrulinių laivų vykdomą stebėjimą ir papildyti jį skaitmeniniu tinklu sujungtomis aukščiausios klasės karinių jūrų pajėgų platformomis, įskaitant bepilotės platformas, pagal nacionalines taisykles.	Bandomasis projektas turi būti įgyvendintas iki 2025 m.	VN, COM, EIVT, EGA, FRONTEX
	3.1.14.	Sistemiškai naudotis novatoriškais sprendimais (technologijomis ir žiniomis), sukurtais vykdant ES civilinio saugumo mokslinius tyrimus ir inovacijas jūrų saugumo srityje, finansuojamus pagal programos „Horizontas 2020“ kvietimus teikti pasiūlymus dėl sienų ir išorės saugumo bei pagal atitinkamus programos „Europos horizontas“ kvietimus teikti pasiūlymus.	Nuo 2023 m.	VN
	3.1.15.	Apsvarstyti galimybę strateginėse vietose įrengti stacionarius radarus, optinius palydovinius ir hiperspektrinius prietaisus, kad būtų lengviau	Nuolat	VN, EMSA, FRONTEX

		aptikti ir identifikuoti grėsmes jūrų saugumui, jei taip būtų nuspręsta.		
	3.1.16.	Europos pakrančių apsaugos funkcijų forume ir Viduržemio jūros pakrančių apsaugos funkcijų forume prisidėti prie informuotumo apie padėtį jūroje stiprinimo ir ES bei tarptautinio bendradarbiavimo keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT, COM, EŽKA, EMSA, FRONTEX
	Jūrų stebėjimo pajėgumų plėtojimas			
	3.1.17.	Apsvarstyti galimybę sukurti įrangos ir sistemų, pavyzdžiui, nedidelių palydovų misijos, kurios būtų įgyvendinamos kaip palydovų sistema, pakrančių radarų tinklą, bepiločių pusiau stacionarių platformų jūroje, projektą.	Nuo 2023 m.	COM, VN
3.2. Dirbti su atitinkamais ne ES partneriais kuriant sąveikumo sprendinius, skirtus dalijimuisi jūrų stebėjimo informacija	Dirbti su atitinkamais ne ES partneriais kuriant sąveikumo sprendinius, skirtus dalijimuisi jūrų stebėjimo informacija			
	3.2.1.	Remti jūrų pajėgumų stiprinimą ir didinti informuotumą apie padėtį jūroje Indijos ir Ramiojo vandenynų regione pasitelkiant programą MASE, iki kol ji bus užbaigta 2023 m. gruodžio mėn., o vėliau – ją pakeisiančią regioninę jūrų saugumo programą, kuri bus pradėta įgyvendinti 2024 m., taip pat projektą CRIMARIO, įskaitant IORIS platformą.	Nuolat	COM, EIVT
	3.2.2.	Remti Jaundės jūrų saugumo architektūros įgyvendinimą Gvinėjos įlankos regione pasitelkiant Gvinėjos įlankos tarpregioninį tinklą, visų pirma platformą YARIS.	Vykdoma	COM, EIVT
	3.2.3.	Remti bendraminčius ne ES partnerius teikiant ES agentūrų	Vykdoma	COM, EIVT,

		palydovines nuotraukas ir analizes tam skirtų projektų, be kita ko, susijusių su NNN žvejybos veikla, kontekste.		EŽKA, SATCEN
--	--	--	--	-----------------

4 strateginis tikslas. Valdyti riziką ir grėsmes

Tikslai	Veiksmai		Tvarkaraštis <i>Kai taikytina</i>	Susiję subjektai
4.1. Toliau didinti informuotumą ir pasirengimą kovoti su grėsmėmis, susijusiomis su klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimu	4.1.1.	Stiprinti koordinavimo ir intervencijos pajėgumus, naudojamus incidentų ir nelaimių jūroje atveju, tinkamai atsižvelgiant į EMSA valdomas sistemas ir Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, taip pat stiprinant ir (arba) plėtojant integruotą požiūrį ir greitą reagavimą, siekiant valdyti incidentus jūroje.	Nuolat	VN, COM, EIVT, EGA, EMSA
	4.1.2.	Didinti žinias apie klimato kaitos, jūros lygio kilimo, štorminių potvynių ir aplinkos būklės blogėjimo poveikį jūrų saugumui ir šalinti susijusią riziką bei grėsmes.	Nuolat nuo 2023 m.	COM, EIVT, VN, EGA, SATCEN
	4.1.3.	Stiprinti informuotumą apie padėtį jūroje, ankstyvąjį perspėjimą ir strateginį prognozavimą, susijusius su klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikiu jūrų saugumui, be kita ko, sudarant palankesnes sąlygas vandenynų stebėjimo duomenų rinkimui ir keitimuisi jais, po rizikos vertinimo.	Nuolat nuo 2023 m.	COM, EIVT, VN, EGA, FRONTEX, SATCEN
	4.1.4.	Plėsti kompetentingų institucijų rengiamus mokymus ir pratybas, kad būtų mokoma pasirengti klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikiui jūrų saugumui ir į jį reaguoti.	Nuolat nuo 2024 m.	VN, COM, EIVT
	4.1.5.	Prisidėti prie skaitmeninio vandenyno dvynio plėtojimo atsižvelgiant į jūrų	Nuolat nuo	VN, COM

		saugumo perspektyvą, kad būtų sprendžiamas jūrų saugumo ir kintančios aplinkos bei klimato kaitos abipusio poveikio klausimas.	2024 m.	
	4.1.6.	Apsvarstyti galimybę spręsti operacijų „iš laivo į laivą“, kurios gali būti hibridinis išpuolis, klausimą.	Nuolat nuo 2023 m.	COM, VN, EIVT
4.2. Didinti ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros (pvz., dujotiekių, povandeninių kabelių, uostų, jūroje esančių energijos įrenginių, SGD terminalų, plaukiojančiųjų SGD saugyklų su išdujinimo įrenginiais) atsparumą ir apsaugą	Stiprinti ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros atsparumą ir apsaugą, atsižvelgiant į regioninius ypatumus ir grėsmės lygius.			
	4.2.1.	Skatinti regioninius projektus visuose jūrų baseinuose aplink ES, siekiant stiprinti ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros atsparumą ir apsaugą, kad būtų užtikrintas procesų, tokių kaip energijos skirstymas, internetas ir duomenų srautas, tęstinumas, prieinamumas ir konfidencialumas.	Nuolat nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	4.2.2.	Parengti ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros rizikos vertinimą ir nenumatytų atvejų planus / veiklos atkūrimo po ekstremaliųjų įvykių planus (ES / nacionaliniu lygmeniu), įtraukiant visus suinteresuotuosius subjektus, be kita ko, iš privačiojo sektoriaus, ir nedarant poveikio Direktyvai dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo (pvz., dėl ypatingos svarbos subjektų rizikos vertinimo transporto sektoriuje ir vandens transporto subsektoriuje).	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT, EUMS, EGA, EMSA
	4.2.3.	Atlikti jūrų infrastruktūros testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, remiantis Tarybos rekomendacija 15623/22, kai taikytina, naudojantis pagal projektą INFRASTRESS parengtais ypatingos svarbos infrastruktūros testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metodikos standartais.	Nuo 2023 m.	VN, COM
	4.2.4.	Vykdyti reguliarias, viso masto realiąsias jūrų pratybas ES lygmeniu,	Nuolat,	VN, COM,

		daugiausia dėmesio skiriant, <i>inter alia</i> , uostų apsaugai, kovojant su kibernetinėmis ir hibridinėmis grėsmėmis, taip pat, kai tinkama, įtraukiant Sąjungos civilinės saugos mechanizmą.	pradedant 2023 m.	EIVT, ECGFF, EGA, FRONTEX, ENISA
	4.2.5.	Stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą padedant atitinkamoms ES agentūroms, kad būtų parengtas regioninis povandeninės ir jūroje esančios infrastruktūros stebėjimo planas, kuriuo būtų siekiama atgrasyti nuo priešiško veiksmų prieš tokią infrastruktūrą. Stiprinti bendradarbiavimą vertinant incidentus, civilinių ir karinių institucijų bendradarbiavimą, taip pat bendradarbiavimą dalijantis ištekliais ir keičiantis informacija siekiant apsaugoti povandeninę ir jūroje esančią infrastruktūrą. Stiprinti bendradarbiavimą šioje srityje su bendramintėmis trečiosiomis valstybėmis ir pagrindiniais partneriais, pavyzdžiui, NATO, palaikant ES ir NATO struktūrinį dialogą atsparumo klausimais.	Nuo 2024 m.	VN, COM, EGA, EMSA
	4.2.6.	Sukurti ir panaudoti, kai tinkama, specializuotus laivus ir kitas priemones (RPAS, palydovinius vaizdus), skirtus patruliuoti ir apsaugoti ypatingos svarbos jūrų infrastruktūrą, įskaitant daugiafunkčius tyrimų laivus.	Iki 2023 m. pabaigos panaudoti esamas priemones. Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, EGA, SATCEN

			sukurti papildomų priemonių ir (arba) išteklių.	
	4.2.7.	Atlikti tolesnius mokslinius tyrimus dėl ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros apsaugos, be kita ko, siekiant paremti atitinkamas CARD rekomendacijas.	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, EGA
	4.2.8.	Stiprinti nacionalinių institucijų kompetenciją laivų ir uostų apsaugos srityje pagal SOLAS, ISPS kodeksą, Reglamentą (EB) Nr. 725/2004 ¹¹ ir Direktyvą 2005/65/EB ¹² .	Nuolat nuo 2023 m.	VN, EMSA
	4.2.9.	Tobulinti keitimosi informacija su bendramintėmis šalimis partnerėmis mechanizmus, kai tinkama, siekiant pagerinti keitimąsi informacija ir ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros priežiūrą.	Nuolat nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
4.3. Didinti kibernetinį saugumą	Įvertinti kibernetinę riziką ir identifikuoti tinkamas saugumo priemones			
	4.3.1.	Įgyvendinti atitinkamas gaires jūrų sektoriui, visų pirma dėl uostų, atsižvelgiant į TIS 2 direktyvą.	Nuo 2024 m.	VN, COM
	4.3.2.	Toliau plėtoti bendrus jūrų administracijų ir pakrančių apsaugos institucijų kibernetinio stebėjimo pajėgumus. Plėtoti jūrų sektoriaus gebėjimą kovoti su kibernetinėmis grėsmėmis,	Nuo 2024 m.	VN, COM, EMSA, ENISA

¹¹ Reglamentas (EB) Nr. 725/2004.

¹² Direktyva 2005/65/EB.

		skatinant jūrų sektoriaus subjektus keistis geriausia praktika ir rengti gaires, taip pat Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) lygmeniu toliau spręsti kibernetinius klausimus saugumo ir saugos srityse.		
	4.3.3.	Plėtoti bendradarbiavimą dėl kibernetinio saugumo jūrų srityje su bendramintėmis ES nepriklausančiomis valstybėmis, dvišaliu ar daugiašaliu lygmeniu, <i>inter alia</i> , siekiant tikslo stiprinti skaitmeninę jūrų infrastruktūros apsaugą.	Nuo 2023 m.	VN, COM, ENISA
	4.3.4.	Didinti jūrų administracijų atsparumą rengiant reguliarias mokymo sesijas kibernetinio saugumo krizių valdymo klausimais ir plėtoti bendro reagavimo į incidentus kultūrą.	Nuolat nuo 2024 m.	VN, COM, ENISA, EMSA, FRONTEX
	4.3.5.	Gerinti žinias apie kibernetinį saugumą ir toliau plėtoti išsamų kibernetinio saugumo laivybos sektoriuje padėties įvertinimą, kad būtų nustatytos pareigos.	Nuo 2024 m.	VN, COM, EMSA, ENISA
4.4. Stiprinti ES atsparumą kišimuisi, manipuliavimui informacija ir kitoms hibridinėms grėsmėms, susijusioms su jūrų saugumu, ir gerinti	Kovoti su užsienio ir vidaus kišimusi, manipuliavimu informacija ir kitomis hibridinėmis grėsmėmis, susijusiomis su jūrų sritimi			
	4.4.1.	Įgyvendinti su jūra susijusius kontranaratyvus, be kita ko, suteikiant operatyvinėms institucijoms (operacijų vadams) įgaliojimus, reikalingus kovai su dezinformacija ir atsakomųjų veiksmų įgyvendinimui.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT ir ES karinių jūrų pajėgų operacijos
	4.4.2.	Skatinti ES pakrančių apsaugos tarnybų bendradarbiavimą, be kita ko,	Nuolat nuo	VN, COM,

reagavimą į juos		kovoiant su hibridinėmis grėsmėmis jūrų srityje.	2023 m.	EMSA, FRONTEX
4.5. Įvertinti galimą tiesioginių užsienio investicijų į jūrų infrastruktūrą poveikį saugumui	4.5.1.	Įvertinti ne ES subjektų investicijas į jūrų infrastruktūrą ES bendradarbiavimo mechanizmo pagal Reglamentą (ES) 2019/452 ¹³ kontekste.	Vykdoma	VN, COM
4.6. Parengti visapusišką atsaką į NSS problemą jūrų baseinuose aplink ES	4.6.1.	Remiantis Baltijos jūroje vykdoma su NSS susijusia bandomąja veikla, parengti visapusišką planą, skirtą jūrų baseinams aplink ES, kuriame būtų kartografuotas dėl karinės veiklos atsiradusių NSS tipas, vieta ir kiekis, siekiant kuo labiau sumažinti jų poveikį aplinkai, užtikrinti jūrų koridorių saugumą ir palengvinti jūrų ekonominės veiklos plėtrą. Kartu identifikuoti esamus ir būtinus ES pajėgumus ir tinkamus finansavimo mechanizmus, skirtus NSS problemai jūrų baseinuose aplink ES spręsti.	Nuo 2023 m.	VN, COM
4.7. Aktyviau imtis veiksmų, skirtų pasirengti kovai su teroro aktais, neteisėtais veiksmais ir nusikaltimais jūroje,	4.7.1.	Atlikti pakankamai jūrų apsaugos patikrinimų ir užtikrinti, kad ES laivai, uostai ir uostų įrenginiai būtų tinkamai saugomi ir apsaugoti, laikantis taikytinų tarptautinių ir ES teisės aktų.	Vykdoma kasmet	VN, COM, EMSA
	4.7.2.	Stiprinti gebėjimą užkirsti kelią neteisėtai veiklai jūroje, įskaitant piratavimą, ją aptikti ir su ja kovoti, CMP kontekste ir bendradarbiaujant su bendraminčiais ir strateginiais partneriais.	Nuolat	VN, EIVT

¹³ Reglamentas (ES) 2019/452.

grėsmėmis laivybos laisvei ir hibridinėmis grėsmėmis	4.7.3.	Užbaigti COM rizikos vertinimą dėl keleivinių laivų saugumo gerinimo, siekiant rasti sprendinius, kaip kovoti su bendra rizika ir grėsmėmis keleivinių laivų saugumui ES.	Vykdoma	COM
	4.7.4.	Atlikti tyrimą siekiant kartografuoti visą atitinkamą povandeninę infrastruktūrą, susijusius pajėgumus ir perteklinius pajėgumus, pažeidžiamumus, grėsmes ir riziką paslaugų prieinamumui, povandeninių kabelių neveikimo laiko poveikį valstybėms narėms ir visai Sąjungai, taip pat rizikos mažinimą, remonto pajėgumus ir prireikus pateikti rekomendacijas, kaip užtikrinti didesnę atsparumą / atsarginius pajėgumus.	Nuo 2023 m.	VN, COM
4.8. Stiprinti pajėgumus prisidėti prie kovos su organizuotomis ir didelėmis tarptautinėmis grėsmėmis ir neteisėta veikla siekiant padidinti ES vidaus saugumą	4.8.1.	Padedant atitinkamoms agentūroms gerinti ir didinti valstybių narių pajėgumus užkirsti kelią neteisėtai prekybai, vykdomai jūrų transportu arba jūroje (pvz., nusikaltimams aplinkai, prekybai ginklais ir narkotikais, neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis, NNN žvejybai ir kt.), ją nustatyti ir su ja kovoti, visų pirma plėtojant veiksmus platformoje EMPACT.	Nuo 2023 m.	VN, EŽKA, EMSA, FRONTEX, COM, Europol
	4.8.2.	Išnagrinėti galimybę toliau naudotis jūrų transporto operatorių teikiama keleivių informacija, atsižvelgiant į esamas tarptautines, ES ir nacionalines taisykles, siekiant padidinti saugumą prie išorės sienų ir ES viduje.	Nuo 2023 m.	VN, COM, FRONTEX, Europol
4.9. Apriboti saugumo riziką, susijusią su dalijimusi jūrų	4.9.1.	Įvertinti riziką remiantis duomenų, kuriais dalijamasi, pobūdžiu ir identifikuoti šiai rizikai valdyti reikalingus išteklius ir procedūras.	Nuo 2023 m.	SATCEN, EIVT, COM, VN

duomenimis su trečiosiomis valstybėmis				
--	--	--	--	--

5 strateginis tikslas. Stiprinti pajėgumus

Tikslai	Veiksmai		Tvarkaraštis <i>Kai taikytina</i>	Susiję subjektai
5.1. Stiprinti pajėgumus ant vandens	Stiprinti būsimus pajėgumus ant vandens ir spręsti strateginių įgalinančių priemonių trūkumo problemą			
	5.1.1.	Daryti pažangą CARD prioritetinėje srityje dėl Europos patrulinių antvandeninių laivų.	Nuo 2023 m.	VN, EGA
	5.1.2.	Parengti bendrus pajėgų apsaugos reikalavimus ES valstybių narių jūrų pajėgoms, vengiant bereikalingo dubliavimo.	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, EIVT (EUMS), EGA
	5.1.3.	Inicijuoti veiklą, kuria siekiama didinti varomųjų sistemų, energijos gamybos, kaupimo ir valdymo sistemų bei logistikos efektyvumą diegiant naujas technologijas.		
	5.1.4.	Remti karinį mobilumą jūroje patvirtinant techninius susitarimus dėl tarpvalstybinio judėjimo leidimų tvarkos jūrų srityje.		
	5.1.5.	Parengti bendrus būsimų nepilotuojamų sistemų reikalavimus ir specifikacijas, užtikrinant sistemų sąveikumą.		
	5.1.6.	VN prašymu teikti paramą PESCO projektams, įskaitant Europos patrulinę korvetę.		
	5.1.7.	Skatinti faktinių pajėgumų plėtojimą ir pirmosios klasės Europos patrulinės	Nuo 2023 m.	VN, COM

		korvetės įsigijimą.		
	5.1.8.	Skatinti vidutinio dydžio pusiau autonominio antvandeninio laivo su moduliniais misijų naudingaisiais kroviniais faktinių pajėgumų plėtojimą	Ne vėliau kaip 2024 m.	VN, COM
	5.1.9.	Skatinti būsimų karinių jūrų pajėgų pajėgumų, t. y. funkcinės išmaniosios sistemų sistemos, skirtos būsimoms karinių jūrų pajėgų platformoms, plėtojimą	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, COM
	5.1.10.	Skatinti karinių jūrų pajėgų bendradarbiavimo faktinių pajėgumų plėtojimą, pagrįstą karinių jūrų pajėgų vykdomu bendradarbiaujamuoju stebėjimu	Ne vėliau kaip 2026 m.	VN, COM
5.2. Stiprinti povandeninius pajėgumus	Didinti ES povandeninius pajėgumus, įskaitant kontrapriemones prieš jūrų minas			
	5.2.1.	Parengti ES kontrapriemonėms prieš minas skirtų operacijų koncepciją, kuri paremtų sprendimų dėl saugios laivybos ir jūrų laivų bei bepiločių sistemų eksploatavimo priėmimo procesą, įskaitant naudojimąsi Europos gynybos fondo plėtros ir mokslinių tyrimų veiksmų teikiamomis galimybėmis.	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, COM, EGA
	5.2.2.	Toliau plėtoti tikslinius PESCO projektus (ATT, DIVEPACK, EUNDDC ir MAS MCM) ir naudotis Europos gynybos fondo ir jo pirmtakės programos – Europos gynybos pramonės plėtros programos (EGPPP) – bendradarbiavimu grindžiamų ir bendrų mokslinių tyrimų ir plėtros parama.		
	5.2.3.	Stiprinti povandeninių laivų pajėgumus, įskaitant aptikimo pajėgumus tiek technologijų, tiek procedūrų požiūriu.	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, EGA
	5.2.4.	Skatinti technologijų, susijusių su povandeninių pilotuojamų ir bepiločių transporto priemonių grupavimu spiečiais ir povandeniniu stebėjimu,	Nuo 2023 m.	COM, VN

		aptikimu, perėmimu ir ryšiu, plėtojimą.		
	5.2.5.	Skatinti technologinę plėtrą ir sprendinius, skirtus pirmajam nuotolinių kontrapriemonių prieš minas koncepcijos etapui.	Ne vėliau kaip 2024 m.	COM, VN
	5.2.6.	Skatinti pajėgumų, skirtų ypatingos svarbos jūros dugno infrastruktūrai apsaugoti, taip pat pajėgumų, skirtų kovai su povandeniniais spiečiais, sudarytais iš įvairiarūšių bepiločių povandeninių transporto priemonių, plėtojimą.	Nuo 2023 m.	COM, VN
	5.2.7.	Skatinti sunkiojo daugiatakslio minų tralavimo bepiločio faktinį pajėgumų plėtojimą.	Nuo 2023 m.	COM, VN
5.3. Remti ES valstybių narių karinių jūrų pajėgų ir pakrančių apsaugos tarnybų veiklą plėtojant ypatingos svarbos technologijas ir pramoninius pajėgumus	Nustatyti technologijas ir mokslinių tyrimų veiklą, reaguojant į pajėgumų poreikius, taip pat atsižvelgiant į EGA visa apimančią strateginę darbotvarkę.			
	5.3.1.	Skatinti novatoriškų elektros energijos gamybos, kaupimo, valdymo ir paskirstymo sprendinių, reikalingų siekiant patenkinti dėl naujų sistemų atsirandančius didelius energijos poreikius, mokslinius tyrimus.	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, COM, EGA
	5.3.2.	Didinti savarankišką pilotuojamų ir bepiločių transporto priemonių grupavimo koordinavimą, įskaitant spiečiaus technologijas.		
	5.3.3.	Užtikrinti sparčiųjų, atsparių ir patikimų povandeninių ryšių tinklų priežiūrą ir apsaugą, kai tinkama, dalyvaujant pramonės atstovams ir trečiosioms valstybėms.		
	5.3.4.	Tirti ir integruoti perversmines technologijas, įskaitant dirbtinį intelektą, didžiųjų duomenų technologijas ir kvantines technologijas.		

	5.3.5.	Tirti ir plėtoti bendrą laivų skaitmeninę architektūrą ir infrastruktūrą.		
	5.3.6.	Didinti laivų automatizavimą panaudojant atsparias automatizuotas platformas ir sistemas, kuriose naudojamos mažesnės įgulos ir pagalbinės sprendimų priėmimo sistemos.		
	Nustatyti ir kooperuojantis šalinti kritinę priklausomybę, darančią poveikį ES gynybos technologinei ir pramoninei bazei (EGTPB)			
	5.3.7.	Vykdam su pagrindine strategine veikla susijusį darbą, didinti VN, ES institucijų ir gynybos pramonės subjektų informuotumą ir bendrą supratimą apie esamus trūkumus ir spragas pramonės ir technologijų srityse, taip pat apie įgūdžių spragas, kurios galėtų pakenkti ES veiksmų laisvei.	Vykdoma	VN, EGA
	5.3.8.	Skatinti valstybių narių bendradarbiavimą rengiant iš Europos gynybos fondo finansuojamus projektus ir skatinti bendrus karinių jūrų pajėgų pajėgumų viešuosius pirkimus, be kita ko, pasitelkiant ES gynybos iniciatyvas ir joms remiant.	Vykdoma	VN, COM, EGA
	Suderinti karinių jūrų pajėgų ir pakrančių apsaugos tarnybų veiklą su ES žaliojo kurso tikslais.			
	5.3.9.	Įvertinti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų ir gynybos veiklos sambūvio galimybę išanalizuojant, ar būtų galima įgyvendinti jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus ar kitus tvarius naudojimo būdus jūrų zonose, skirtose arba naudojamose karinei veiklai.	Ne vėliau kaip 2025 m.	VN, COM, EIVT, EGA
	5.3.10.	Plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas (kurą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, modifikuotus variklius, elektrifikavimą ir		

		kt.), tinkamas naudoti kariniams tikslams jūrų srityje.		
--	--	---	--	--

6 strateginis tikslas. Šviesti ir mokyti

Tikslai	Veiksmai		Tvarkaraštis <i>Kai taikytina</i>	Susiję subjektai
6.1. Dalytis švietimu, mokymu ir įgūdžiais įvairiuose sektoriuose, valstybėse narėse ir šalyse partnerėse	6.1.1.	Remtis agentūrų (EŽKA, EMSA, FRONTEX) atliktu darbu plėtojant pajėgumus ir specializuotus mokymus pagal trišalį darbo susitarimą, kad būtų organizuojamas tarpsektorinis jūrų saugumo mokymas teisėsaugos, karinėje, sienų kontrolės, pakrančių apsaugos, kibernetinio saugumo, ypatingos svarbos jūrų infrastruktūros apsaugos ir kt. srityse.	Nuo 2023 m.	VN, EŽKA, EMSA, FRONTEX, ECGFF
	6.1.2.	Skatinti moterų dalyvavimą švietime ir mokyme jūrų saugumo srityje.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
	6.1.3.	Skatinti bendradarbiavimą ir mokymą, be kita ko, Europos pakrančių apsaugos tarnybų forume (ECGFF), su valstybėmis narėmis ir NATO akredituotais centrais, kompetencijos centrais ir kt., visapusiškai laikantis abipusio atvirumo ir skaidrumo, abipusiškumo ir įtraukumo principų, taip pat abiejų organizacijų sprendimų priėmimo autonomijos.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT, EŽKA, EMSA, FRONTEX
	6.1.4.	Apsvarstyti galimybę plėtoti karinį tarptautinį karinių jūrų pajėgų semestrą pagal Europos iniciatyvą dėl jaunų karininkų mainų (EMILYO – karinė programa <i>Erasmus</i> ¹⁴).	Nuo 2023 m.	VN, EIVT (ESGK)

¹⁴ <http://www.emilyo.eu/> EMILYO nėra susijusi su programa „Erasmus“.

	6.1.5.	Vykdyti bendras pratybas su ne ES partneriais, kad būtų padidintas sąveikumas.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EIVT
6.2. Pasinaudoti agentūrų ir forumų atliktu darbu	6.2.1.	Tęsti <i>ad hoc</i> dalyvavimą COASTEX pratybose, remiantis valstybių narių planavimu, tobulinti ir įvairinti COASTEX ir reguliariai vykdyti atitinkamą veiklą jūrų baseinuose aplink ES.	Vykdoma	VN, EŽKA, EMSA, FRONTEX, ECGFF
	6.2.2.	Valstybių narių prašymu ir remiantis Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA), EŽKA ir FRONTEX darbu, vykdyti pajėgumų stiprinimo veiklą vykdant įvairios paskirties jūrų operacijas (MMO) pasirinktuose jūrų baseinuose aplink ES.	Vykdoma	VN, EŽKA, EMSA, FRONTEX
	6.2.3.	Dalytis patirtimi, įgyta įgyvendinant pakrančių apsaugos tarnybų sektoriaus kvalifikacijų sandarą, ir teikti rekomendacijas, pagalbą ir paramą įgyvendinant gerąją praktiką, be kita ko, kibernetinio saugumo srityje.	Nuolat	VN, EŽKA, EMSA, FRONTEX
6.3. Stiprinti kibernetinio ir hibridinio saugumo įgūdžius ir mokymo programas jūrų srityje	6.3.1.	Pasinaudoti Helsinkio hibridinio kompetencijos centro teikiamomis žiniomis ir mokymu, įskaitant jų darbo jūrų saugumo srityje kryptį, taip pat remiantis Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis centro (HCoE) hibridinių grėsmių jūroje vadovu ¹⁵ .	Vykdoma	VN, COM, EIVT, HCoE
	6.3.2.	Stiprinti su kibernetiniu, hibridiniu ir kosmoso saugumu susijusius įgūdžius remiant tikslinius jūrų srities kibernetinių ir skaitmeninių įgūdžių mokymo kursus.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EMSA

¹⁵ HCoE vadovas yra atitinkamų mokymo renginių, skirtų dalyvaujančioms valstybėms, ES ir NATO veiklos vykdytojams ir politikos formuotojams, pagrindas.

	6.3.3.	Sustiprinti kibernetinio ir hibridinio saugumo įgūdžius pasitelkiant tikslines mokymo programas, kurias turi parengti valstybių narių kompetentingos institucijos ir (arba) valdžios institucijos, atsižvelgiant į tai, kad valstybės narės ir Europos Komisija pavedė EMSA 2023 m. parengti jūrų kibernetinio saugumo kursą.	Nuo 2023 m.	VN, COM, EMSA
6.4. Pajėgumų stiprinimas	6.4.1.	Vykdyti tikslines mokymo programas, be kita ko, ECGFF sistemoje, kuriose galėtų dalyvauti ne ES partneriai ir atitinkami suinteresuotieji subjektai, kai tinkama, įskaitant privatųjį sektorių, siekiant kovoti su esamomis ir kylančiomis grėsmėmis jūrų saugumui.	Vykdoma	VN, COM, EIVT, EMSA, FRONTEX, EŽKA, ECGFF
	6.4.2.	Skatinti švietimo ir mokymo veiklą šalyse partnerėse siekiant pritraukti moteris į atitinkamus sektorius, įskaitant pakrančių apsaugos funkcijas, taip pat įtraukiant atitinkamas ES agentūras ir atitinkamus suinteresuotuosius asmenis, kai tinkama, įskaitant privatųjį sektorių.	Vykdoma	VN, COM, EIVT, EMSA, FRONTEX, ECGFF
	6.4.3.	Toliau plėtoti karinį tarptautinį karinių jūrų pajėgų semestrą, įskaitant jaunų karininkų mainų programą.	Nuo 2023 m.	VN, EIVT
	6.4.4.	Rengti civilines ir karines pratybas, pagrįstas scenarijais, susijusiais su bendra jurisdikcija arba bendru pajėgumų naudojimu.	Nuo 2023 m.	

SANTRUMPŲ ŽODYNĖLIS

A

ASEAN: Pietryčių Azijos valstybių asociacija

ATT: Antitorpedinė torpeda (PESCO projektas)

B

BSGP: bendra saugumo ir gynybos politika

BKIA: bendra keitimosi informacija aplinka

C

CARD: suderinta metinė peržiūra gynybos srityje

COM: Europos Komisijos tarnybos

„Copernicus“: Sąjungos Žemės stebėjimo ir stebėsenos programa

CRIMARIO: svarbiausi jūriniai keliai Indijos ir Ramiojo vandenynų regione

D

E

EBCG: Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos

ECGFA: Europos pakrančių apsaugos funkcijų akademija

ECGFF: Europos pakrančių apsaugos funkcijų forumas

EGA: Europos gynybos agentūra

EGNOS: Europos geostacionarinė navigacinė tinklo sistema

EGTPB: Europos gynybos technologinė ir pramoninė bazė

EIVT: Europos išorės veiksmų tarnyba

EMPACT: Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykė platforma

EMSA: Europos jūrų saugumo agentūra
ENISA: Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra
ES: Europos Sąjunga
ESJSS: Europos Sąjungos jūrų saugumo strategija
EUBAM Libya: ES integruoto sienų valdymo pagalbos misija Libijoje
EUMS: Europos Sąjungos karinis štabas
EUNAVFOR: Europos Sąjungos vadovaujamos karinio laivyno pajėgos
Europolas: Europos policijos agentūra
EUROSUR: Europos sienų stebėjimo sistema
EŽKA: Europos žuvininkystės kontrolės agentūra
F
FRONTEX: Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra
G
GALILEO: Europos palydovinės navigacijos sistema
H
HCoE: Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis kompetencijos centras (Helsinkis)
HELCOM: Helsinkio komisija – Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisija
I
IMO: Tarptautinė jūrų organizacija
Interpolas: Tarptautinė kriminalinės policijos organizacija

IORA: Indijos vandenyno šalių asociacija

ISPS kodeksas: Tarptautinis laivų ir uostų įrenginių saugumo kodeksas

J

JT: Jungtinės Tautos

K

M

MAOC-N: Jūrų analizės ir operacijų centras kovai su prekyba narkotikais

MARSUR: gynybos projektas jūrų stebėjimo srityje

MAS MCM: Jūrų (pusiau) autonominės kontrapriemonių prieš minas sistemos

MASE: Regioninė jūrų saugumo programa

MDA: informuotumas apie padėtį jūroje

MedCGFF: Viduržemio jūros pakrančių apsaugos funkcijų forumas

N

NATO: Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija

NNN žvejyba: neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba

NSS: nesprogęs standartinis sprogmuo

O

OSPAR: Oslo ir Paryžiaus komisija

P

PESCO: nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas

Projektas PASSMAR: paramos programa, skirta Centrinės Afrikos jūrų saugumo ir saugumo strategijai

Projektas SWAIMS: parama Vakarų Afrikos integruotam jūrų saugumui

PSP: Uostų apsaugos ir laivybos saugos programa

R

RPAS: nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistema

RŽVO: regioninės žvejybos valdymo organizacijos

S

SATCEN: Europos Sąjungos palydovų centras

SCSM: Sąjungos civilinės saugos mechanizmas

SHADE: bendras informuotumas ir konfliktų vengimas

SOLAS: Tarptautinė konvencija dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje

T

TIS 2 direktyva: Direktyva dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti

U

UNCLOS: Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija

UNODC: Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuras

V

VJS: Viduržemio jūros sąjunga

VN: valstybės narės

W
